

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
na mesec 190

Inbaja vsak dan zvečer izveniški nedelje in praznike.

inbajati veljajo: peterostopna petič vsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne oziha.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 650
na mesec 230

za Nemčijo:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 600
na mesec 200

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 95.

Deželni zbor kranjski.

(Konec.)

Razni zakonski načerti.

Deželni zbor je sprejel večinoma brez debate te-le zakonske načerte:

1. o preložitvi deželne ceste Črnomelj - Vinica v delni progri Črnomelj - Loka in o novogradnji mostu čez Dobilčanko.

2. o izvršitvi zagrada in pogozditev v vodozbornem okrožju Gradca in Iške.

3. v zadevi preuredbe zakona z dne 20. decembra 1884, dež. zak. št. 17, o doneskib, katere plačujejo požarne zavarovalnice in družbe v korist gasilnih straž in v podporo ponesrečenih gasilcev.

Glavna točka tega zakona se glasi:

Domače, kakor tudi inozemske požarne zavarovalnice in družbe, katerim je dopuščeno poslovati po naši državi, morajo brez razločka na to, če so delniške ali vzajemne zavarovalnice in družbe in če je njih poslovanje omejeno samo na zavarovanje proti požarnim škodam ali če se razteza tudi na druge vrste zavarovalstva, od vseh surovih (brutto) premij, kolikor so jih prejeli v dotičnem solnčnem letu za proti požarnim škodam zavarovane premične in nepremične predmete v vovodnji Kranjski, vsako leto plačevati donek dveh odstotkov v korist gasilnih straž.

Istotako morajo plačevati požarne zavarovalnice in družbe enak donek enega odstotka, čigar dohodek je namenjen izključno le v podporo v službi ponesrečenih gasilcev in njihovih ostalih rodbinskih udov, v poravnanje zavarovalnine za odgovornost gasilnih straž in pa za odškodnino za konje, ki so boleli ali pa ponesrečili, ko so vozili k požarom, ali za poškodovano orodje.

4. O dovolitvi pobiranja 122% doklade na vse direktne davke razen osebnih dohodnin in plačarine leta 1911 po davčni občini (mestu) Postojni.

5. O pobiranju 174% ne doklade na vse direktne davke razen osebnih dohodnin in plačarine v občini Čelje l. 1911.

6. O dovolitvi pobiranja 136% ne doklade na vse direktne davke razen osebnih dohodnin in plačarine po vasi Podpreska, občina Draga, v letu 1911.

7. O dovolitvi pobiranja 120% ne doklade na vse direktne davke razen osebnih dohodnin in plačarine po davčni občini Vrhnika l. 1911.

Pri tej točki je govoril poslanec Jos. Lenarčič, ki je med drugim govoril tudi o bojkotu, ki so ga klerikali vprizorili proti vrhniški posojilnici. Klerikali so zagnali velik šunder, dež. glavar Suklje pa je zvonil in opozarjal govornika naj govori k stvari. Vkljub temu je Lenarčič nadaljeval svoja izvajanja ob splošni nervoznosti klerikalcev.

8. O dovolitvi pobiranja 122% ne doklade na direktne davke podavčnih občin Planina, Bušca vas in Stojanski vrh v krajevni občini Sv. Križ pri Kostanjevici.

Kot zadnja točka je prišla na dnevni red prošnja mesta Postojne za prispevek h kanalizacijskim delom.

Dr. Susteršičev nujni predlog.

Zbornica je na to vzel v pretres nujni predlog dr. Susteršiča glede pospeševanja zadrugištva. Kot prvi je govoril predlagatelj dr. Susteršič, ki je utemeljeval nujnost.

V svojem govoru je rekel med drugim, da je treba, da dela nujno kaj ukrene, da se dá potrebno zaščito zadrugiški organizaciji, ki se je v zadnjem času tako izredno razvila. Povod za to mu je dal konkurz dveh zadrug v Ljubljani. Predlaga, naj se sprejme nujnost ter izvoli odsek 6 članov, ki se naj o stvari posvetuje in v smislu poslovnika v prihodnji seji poda svoje poročilo.

Predlogu je bila soglasno priznana nujnost.

V odsek šestorice so bili izvoljeni: iz veleposredstva posl. Schollmayer-Lichtenberg, iz skupine mest in trgov posl. dr. Ivan Tavčar, iz kmetijske skupine dr. Janez Krek, iz splošne kurije Evgen Jare, iz vse zbornice pa dr. Iv. Susteršič und dr. Lampe.

Dež. glavar je na to zaključil seje s pozivom, naj se izvoljeni odsek konstituirajo.

Ganglova interpelacija

na gospoda dež. predsednika zaradi vzdrževanja državne ceste Kalc-Idrija se glasi tako-le:

Cesta Kalc-Idrija je bila lansko leto prevzeta v državno oskrbo.

Kot deželno cesto je do lanskega leta oskrboval logaški in idrijski cestni odbor. Oba cestna odbora sta z deželo vred prispevala za vzdrževanje omenjene ceste z letnim prispevkom 26.000 K, zraven tega pa je

dajala še država letne subvencije po 4000 K, tako da je bilo za vzdrževanje ceste vsako leto na razpolago 30.000 kron.

Ko je država prevzela to cesto v oskrbo, je vsakdo pričakoval, da bo cesta sedaj vsaj taka, kakršna je bila pred predavranjem. A kaj se je zgodilo?

Stavbni urad v Postojni je dobil ukaz, da mora vsota 4000 K zadostovati za vzdrževanje ceste in vrh tega še za plačo trem, na tej cesti nastavljenim cestarjem.

Vse pritožbe proti takemu zamenjavanju te ceste od države so ostale doslej brezuspešne. Cesta je vedno slabša, in bo treba seveda žrtvovati veliko večjo svoto, kakor so jo prej prispevali, oba cestna odbora in dežela, ako se hoče cesto spraviti v prejšnje stanje.

Spomladi bo cesta tako zdelana, da bo trpljenje za ljudi in živali, ki bodo morali po nji voziti. Samo blata bo toliko, da bi na tej državni cesti z lahkoto orali in sejali.

Take razmere so nevzdržne in dokazujejo, kako država našo deželo zanemarija. Na tej cesti je promet tako velik, da ga mogoče ni enakega v deželi. Ko so v Idriji zidali realko, je župan postavil človeka nalašč za to, da je pazil, koliko voz prihaja vsak dan čez most. Našel jih je nad 70. V navadnem času pa lahko brez pretiravanja računamo na 40 voz na dan, in to brez osebnega prometa.

Podpisani vprašajo g. deželnega predsednika:

1. Ali so mu znane te razmere?
2. Ali hoče v interesu prometa takoj in z vso odločnostjo vse potrebno ukreniti, da se državna cesta Kalc-Idrija spravi v primerno stanje?

3. Ali hoče nemudoma poskrbeti, da se nakloni iz državnih sredstev za to cesto taka vsota, da bo nje vzdrževanje stalno omogočeno?

Koncem seje je poslanec Gangl postavil ta-le nujni predlog: Deželni odbor se pozivlja, naj ne da toliko časa podirati betonske kleti, ki jo je prizidal k svoji hiši št. 198 posestnik in gostilničar Alojzij Kobal v Idriji, dokler ne pride razsodba upravnega sodišča.

Ta predlog naj se obravnava v smislu § 22 poslovnika.

(II. seja dne 18. februarja 1911.)

Ker se je posebno izvoljeni odsek za pospeševanje zadrugištva posvetoval dobri dve uri, se je začetek

seje zakasnil skoraj za poldrugo uro. Ta seja je bila ena najpomembnejših, ker so se klerikali vendar enkrat pokazali v pravi luči, namreč kot ljudje, katerim je strankarska politika vse, narod in njegove najvišje kulturne zahteve pa nič. Ni bilo dovolj, da so naši klerikali v državnem zboru vedno in povsod izrabljali vseučiliško vprašanje v svoje strankarske namene, izrabili in naravnost uničili se to vprašanje v tej seji deželnega zbora. Zgodil se je tak nečuten, sramoten čin, kakoršnega so pač zmožni samo klerikali. Vseučiliški fond, ki naj bi služil v pripravljalne svrhe za bodoče vseučilišče, so naši klerikali izročili kot brezobrestno posojilo »Zadrugi zvezi«. Razven tega so pa ti klerikalni poslanci zopet dokazali, da jih njihova olika pač ne dela sposobne za deželno zbornico, temveč kvečjemu za kako žganjarsko beznico. Dr. Susteršič, oni ošabni in veliki parlamentarec, je zopet pokazal svoj pravi značaj, značaj največjega suroveža, kajti besede, s katerimi je ta človek obdajal nenavzočega prof. Reiserja, spadajo pač samo v družbo, kakor so ti klerikalni deželni poslanci.

Sejo je otvoril dež. glavar plem. Suklje ob 1/7. Zapisnikarja sta bila poslanc dr. Novak in Demšar. Seje se je udeležil tudi škof Jeglič, ki se je globoko priklanjal baronu Schwarzu in grofu Barbotu kot zagovorniku »Kranjske sparkase« ter z veliko slastjo požiral surovosti svojega jeroha dr. Susteršiča.

Takoj ob začetku seje je prečital zapisnikar posl. Demšar nujni predlog posl. Gangla in tovarišev, ki se glasi:

»Deželni odbor se pozivlja, naj ne da toliko časa podirati betonske kleti, ki jo je prizidal k svoji hiši št. 198 posestnik in gostilničar Alojzij Kobal, dokler ne pride razsodba upravnega sodišča.«

Na to prečita zapisnikar Demšar razne interpelacije klerikalnih poslancev in sicer je vprašal posl. Piber barona Schwarza, kaj je z zakonom o melioraciji pašnikov; posl. dr. Susteršič dež. glavarja, kaj je z lovskim zakonom. Posl. Piber je pa interpeliral dež. glavarju zaradi sirarske zadruge pri Stari Fuzini v Bohinju.

Dež. glavar je odredil, da pride Ganglov nujni predlog v posvetovanje koncem seje, ravnotako bo tudi koncem seje odgovarjal na razne interpelacije.

IX.

Gospod Ficek se je umil in napravil. Namenil se je na izprehod, da si razvedri glavo ter da prepreči sicer neprepredljiv domači vihar vsaj za nekaj ur.

V kuhinji se je sešel z ženo. Pavla je bila zelo dobrovoljnega obraza. Takoj je stopila k možu, ga pobožala po licu in rekla:

»Ali si se kaj dobro naspal?«
»Bo že za silo. Ker nisem vaju pijače, mi je glava težka, zato grem nekoliko na izprehod.«

»Ali ne boš nič zajtrkoval?« je vprašala skrbno.

»Pozneje, ko se vrnem.«

»Kako si se pa kaj imel na ženitovanju?«

»Prav imenitno, lahko se reče izborni,« se je pohvalil, »škoda, da tebe ni bilo zraven.«

Gospa Pavla se je zanimala, kaj so na ženitovanju jedli, kaj so pili. Ficek ji je moral vse natanko razložiti. Potem je rekla očitajoč, vendar s smehom:

»Pa bi bil vendar meni prinesel nekoliko torte, ko veš, kako rada da jo imam.«

Pri teh besedah se je Ficku zdelo, kot bi ga kdo za lase stresel. Odgovoril je pa:

»Menil sem ti jo prineseti, pa saj veš, kako je pri takih prilikah. Pri najboljši volji mi ni bilo mogoče.«

LISTEK.

Fickov frak.

Kratkočasna zgodba.

Spisal Blaž Pohlin.

(Dalje.)

VIII.

Solnce je stalo tako visoko, kot stoji ob Malem šmarnu ob pol osmih zjutraj, ko se je Valentin Ficek zbudil. Glava mu je bila kot čeber. Vsak las ga je bolel, pri sencih se mu je pa zdelo, da sta dve kladvi, ki s herkulsko močjo razbijata po možganih. Strašnega mačka je imel.

Ko se je vsedel v postelji, je zapazil, da je ležal na pol napravljen. Zbiral je misli o dogodkih, kolikor jih je preživel, ko je jadral domov, pa nič kaj natančnega ni mogel dogrnati. Le toliko se mu je zdelo, da je moral kam prav korenito butniti, ker je imel na čeln tako buško, da jo je otipal.

Tu se ozre na bližnji stol, kjer je imel po navadi obleko čez noč. Stol je bil prazen, obleka pa, kolikor je ni imel Ficek na sebi, je ležala po tleh. Klobuk je zeval ves pomečkan poleg ovratnice, na fraku so pa čepeli prašni čevlji.

Ko je Ficek zagledal frak, je bliskoma skočil pokonec k njemu. Zgrabil ga je za ovratnik in dvignil kvišku. Moj bog, kar groza ga je spreletela! V kakšnem stanu je bil ta ubogi frak! Ves je bil onesnažen! Ženitovanjske dobrote, ki jih je zaužil Ficek, so se kar izpreminjale po sprednjem frakovem delu in ko je Ficek pogledal zadnji njegov del, opazil je v svoj strah, da se je torta z vsemi svojimi sladkostmi razlezla kot kužna bolezen po škricih po znotranji in zunanji strani, da so bili taki, kot bi jih potegnil iz goste gnojnice.

V boljše razumevanje dejanjskega stanu moramo povedati, da je Ficek torto vso posedel na večnem pragu in da so se posledice tega sedenja poznale tudi na njegovih hlačah.

Prvo, kar je Ficek pomislil, je bilo, da žena ne sme o tem njegovem hudodelstvu ničesar vedeti, ker sicer pride do neljubega prizora, ki bo kaj neugodno vplival na mir in zastopnost zakonsko. Zato Ficek ni dolgo ugal, kaj mu je storiti. Grešni frak je položil preko mize, nato pa vzel nož in ostrgal z njega največje grobosti. Potem je pograbil krtačo in drgnil škricke ter sprednjo stran frakovo, da se je mestoma začel že kar svetiti.

Ficka je sicer bolela glava, kot bi mu hotela počiti, vendar od svojega dela ni odnehal. Odprl je omaro,

kjer je imel na zgornji polici domačo lekarno. Tam je bila tudi stekleničica z bencinom. Ficek je izbral nekaj časa med steklenicami, naposled pa vzel eno, kjer se mu je zdelo, da je bencin. Odmašil jo je, polil z dozdevnim bencinom frak po omadeževanih mestih ter jih jel drgniti z robcem. Toda — strah in groza! — kamor je padel »bencin«, povsod so nastale v blagu luknjice in ker je Ficek v naglici potegnil z robcem parkrat po politih krajih, imel je pred seboj ves raztrgan in razcefran frak . . .

Namesto bencina je Ficek vzel stekleničico s solno kislino, ali hudičevim oljem, ki ga je rabil za odpravo rje, ko se je preselil iz prejšnjega mokrotnega stanovanja, kjer mu je vse železje pri otroškem vozičku zarjavelo.

Frak je bil enkrat za vselej pokvarjen. Ficka je pretresel grozen občutek pri tej zavesti, toda pomagati se ni dalo nič.

»Kar je, to je,« je rekel, »naj se hudič obesi, kamor se mu zljubi; kregati se bo treba na vsak način, to uvidim, ne pomaga nobena stvar. Vendar danes ne maram razdražljivih in razdraženih besedi, zato boš ti nesrečna duša izginil sem.«

Rekši je pograbil prav sirovo frak in ga vrget v kot za zofo.

»Boljšega prostora ne zaslužim,« je dejal, »še tam je za te predobro.«

»Nasekan si pa bil prav pošteno,« je rekla ona nato, »štoreto si prišel domov, potem si pa govoril na glas v spanju, kar se ti zgodi samo, kadar si do vrha nadelan. No, pa saj ti nič ne zamerim,« je pristavila, videč, da je Ficek nekaj usta odpiral, da bi se opravičeval, »saj nisi nič zapravil, ob taki priliki je pa vsak rad nekoliko bolj vesel.«

Mož in žena sta se prisrčno poljubila in Ficek je odšel skozi vrata. Komaj je bil zunaj, šnila je gospa Pavla v možovo sobo po izposojeni frak. Dasi je premetala vse, dasi je omaro za obleko skoraj prevrnila, fraka ni bilo nikjer.

»Kam ga je vtaknil?« se je vprašala, čudeč se in ga šla znova iskat.

Ficek je med tem prišel na stopnice. Bil je že blizu vežnih vrat, ko sreča staro ženo Meto z zavojem pod pazduho. Ne bi se bil zanjo niti zmenil, ko bi ga ta ne bila pozdravila z besedami:

»Dobro jutro, gospod! Saj so gospa doma, kaj ne?«

Ficek se je obrnil v žensko in videč njeno prtljago, dejal:

»Ali nesete moji ženi?«

»Da.«

Uvažujoč napetost razmer, se je Ficek hotel svoji ženi prikupiti, zato je rekel Meti:

(Dalje prihodaj.)

materyal za presojo, je-li uočena za-
druga vredna in potrebna deželna
podpora;

6. se zaveže, podpirati v vsakem
oziru deželni zadrugi in za dose-
go njegovih smotrov.

V.
Deželni odboru se nalaga, da
vposteva pri obrestonosnem nalaga-
nju tekočih blagajničnih sredstev v
tekočem računu tudi kreditne zadru-
ge, če so pogoji nalaganja v vsakem
oziru enaki onim drugim v postev
prihajajočih kreditnih zavodov; pri
tem je gledati v prvi vrsti na potreb-
no gibanost blagajničnih sredstev.

VI.
Deželni odbor se pooblašča, po
potrebi priskočiti zadrugi organizaci-
ji s tem, da prevzame deželno jam-
stvo do vsote dveh milijonov kron,
ako se prepriča, da iz tega jamstva
ne preti deželi nikakršna škoda.

VII.
Uvažujoč, da propad »Glavne
posojilnice v Ljubljani« utegne vsled
neomejenega jamstva njenih članov
uničiti mnogo samostojnih gospodar-
skih eksistenc v Ljubljani in po de-
želi ter škodovati ugledu in kreditu
domačega trga, — se naroča deželne-
mu odboru, naj razmotri položaj in
ukrene, kar se mu zdi pripravo, da se
po možnosti omili usoda nedolžnih
žrtv in varuje ugled in kredit doma-
čega trga.

Deželni odbor naj stopi v to
svrhu v stik z drugimi javnimi fak-
torji, zlasti s c. kr. vlado in z mestno
občino Ljubljansko.

Za vsak slučaj se dovoli deželne-
mu odboru za to pomožno akcijo po-
seben kredit za l. 1911 v znesku
50.000 K.

Po poročilu posl. Jarec je dež.
glavar odredil polurni odmor, ki je
pa faktično trajal celo uro. Ob osmih
je zopet otvoril sejo.

Prvi pro - govornik je bil grof
Barbo, ki se strinja z vsemi predlo-
gi odseka oziroma klerikalcev. Pravi,
da mu je jako simpatično, da se
»Zadružna Zveza« proglasi za ofici-
elno zvezo. Seveda ni mogel drugače
govoriti kot predsednik »Mekarske
Zveze«, ki bo skoraj gotovo tudi do-
bila kako mastno drobtino. Vseučiliš-
ni fond je mrtvec fond. (Dr. Triller:
Po vaših željah!) in je popolno-
ma umestno, da se ga uporabi za za-
družništvo. Na vse pretege je hvalil
»Kranjsko šparkske«. Pri tem so le-
zla škofu Jegliču kar usta narazen in
z velikim zadovoljstvom se je pribli-
ževal grofu Barbu, katerega je
mislil najbrže v znak hvalečnosti ob-
jeti, pa so mu menda drugi poslanci
to zabranili. Le zoper nekaj je imel
grof Barbo pomisleke, namreč zo-
per kredit, dovoljen v svrhu sanacij-
skih korakov za »Glavno posojilni-
co«. V krepkem, temeljitim in dovr-
šenem govoru je na to posl. dr. Tav-
čar ožigal postopanje klerikalcev,
ki so na nedopusten način vtihotapili
ta važen in za deželno gospodarstvo
morda poguben predlog v deželno
zbornico. S stvarnimi argumenti je
spodbil šepavo utemeljevanje kleri-
kalcev ter v pravo luč postavil kleri-
kalece, ki so na škandalozen način
ubili naše vseučilišne vprašanje.
Eden ali drugi klerikalni poslanec je
postal tupatam nekoliko rdeč. Sra-
movali so se in so sedeli kakor polti-
psi, ko so padli udarci dr. Tavčar-
jevega govora po njih. Nihče se ni
upal ugovarjati, le posl. dr. Krek
je nervozno tolkel s prstom ob pul-
so. Dr. Tavčar je pa stal, kakor sodnik,
ki je v imenu celega slovenskega na-
roda obsojal sramotno postopanje
klerikalnih narodnih izdajalcev, vlad-
nih in nemških hlapecev.

Poslanec dr. Tavčar
je izvajal: Visoka zbornica! Pred
vsem naj ugovarjam proti načinu, v
katerem se je ta velevažna zadeva o
pospeševanju zadružništva spravila
na dnevni red današnje seje. Deželni
zbor je bil sklican za en dan, da se
pred vsem posvetuje o desetmilijon-
skem melioracijskem posojilu. Toda
klerikalci so izrabili to kratko zase-
danje, da stavijo nujni predlog, kate-
rega je ravnokar v imenu odseka za
pospeševanje zadružništva prečital
posl. Jarec, v imenu odseka, ki je bil
po njegovih mislih popolnoma protiz-
akonito izbran. Predlog ima obseg
nujnega predloga. Vsak nujni pred-
log pride najprej v odsek. Če bi pl.
Šuklje pri tem tako jahal poslovnik,
kakor ga sicer, tedaj bi se moral od-
kazati enemu že obstoječih odsekov.
Sicer je pa znana elastičnost dežel-
nega glavarja. Zadeva sama na se-
bi je pa tudi vse kritike vredna, ker
se je postavil predlog v obliki, da se ni
vedelo, kaj se pravzaprav hoče. Niste
bili odkritosrčni. Stavili bi tak pred-
log, kakor ga je stavil posl. Jarec v
odseku. Nujnim potem in na tako za-
hrbljen način stavljati take predloge,
pa ni dopustno, ker bodo ti predlogi
globoko posegli v deželno gospodar-
stvo. Stavljati take predloge v tre-
notku, ko ne vemo, kaj nas čaka, ko
ne vemo, kje bomo iskali in dobili po-
kritja za že obstoječi deficit, pač ni
umestno.

Preidem k stvari sami. Narodno-
napredna stranka bo glasovala za
prvo in zadnjo točko stavljenega

predloga. Stranka se lahko torej v
dež. zboru za to, naj se podpira za-
družništvo, tudi za zadnjo točko bo
rada glasovala, čeprav nismo pre-
pričani, da bo to kaj pomagalo. Grof
Barbo je z nekakim vehemenco zago-
varjal »Kranjsko šparkske«. S tem je
pa pobijal samega sebe. Če on pravi,
da mora biti pri vsaki gospodarski
organizaciji politika izključena, te-
daj je pred vsem obsodil delovanje
in postopanje, ki dela največ politike.
(Dr. Triller: Nemško - nacionalne
politike!) Niti slovenskega napisa ne
privoščite na »Kranjski šparkske«.

Iz vsega tega predloga veje eno-
stranost. Vi javnosti ne boste mogli
dajati odgovora. Ker služijo ti pred-
logi edinele v politične enostranske
namene, moramo najodločnejše ugo-
varjati, ker imamo tudi mi svojo za-
družništvo, ki bi tudi lahko zahteva-
lo podporo, vsaj vendar ne izhajajo
deželni dohodki.

Če ste hoteli faktično pospeševati
zadružništvo, tedaj je bila Vaša
sveta dolžnost, da posredujete, da
skušate združiti nasprotujoče se ele-
mente. (Posl. Jarec se posmejuje.
Dr. Tavčar: Jarec se seveda smeje,
kakor je njegova navada.) V tej za-
družni centrali bi morale biti zastopane
vse organizacije, ne samo kleri-
kalni zavodi, temveč tudi naši za-
vodi.

V četrti točki se vseučiliški za-
klad odstopa »Zadružni Zvezi« kot
brezobrestno posojilo. Gospodje,
700.000 kron je visoka vsota in jaz
ne vem, ali vam je dopustno, postopati
na ta način, da se store taki sklepi
brez najvišje sankcije. Na ta na-
čin se ne sme gospodariti. Če se ta
predlog ne predloži v najvišjo sankci-
cijo, tedaj prosim zastopnika deželne
vlade, naj sprejme naš protest.

Moramo pa še nadalje protesti-
rati. Težko vidim še kdaj ta denar.
Ne delajmo si nikakoršnih iluzij.
Kakšen pa je v resnici položaj »Za-
družne Zveze« — vas vprašamo. Mi
gospodarimo s tujim premoženjem.
In vaša sveta dolžnost je, da izkažete
gospodarski položaj tega zavoda, da
pokažete, ali je ta zavod vreden naše-
ga zaupanja. Ker nimamo tozadevnih
dokazov, pač ne moremo glasovati za
ta predlog.

V odseku so padle jako pikre be-
sede proti slovenski univerzi. Polo-
žili ste pred naš predlog, ki je na-
sprotno naši zahtevi po našem naj-
višjem idealu po slovenskem vseučili-
šču. Eno bi želeli. Če hočete Vi žrt-
vovati za »Zadružno Zvezo«, bi želeli,
da bi iskali potrebna sredstva pov-
sod, samo pri vseučiliščnem fondu ne.
Vi dobro veste, kaj ste s tem svojim
činom storili! Na slovensen način
ste pokopali, bagatelizirali vprašanje
slovenskega vseučilišča.

Posl. dr. Šusteršič hoče na
to odgovorjati dr. Tavčarju in
zagovarjati izdajalsko postopanje
svojega kluba. Toda njegov zagovor
je tako slaboten, tako žalosten, da
more najti odmeva le v glavah nje-
govih somišljenikov. Vseučiliški fond
smatra za nepotreben in neekonomi-
čen. Predbaciiva naprednjakom, da so
kompromitirali vseučiliško vpraša-
nje. (Dr. Triller: Vi ste ga kompro-
mitirali! Napravili harakiri! Nikdar
se ga ni hušje kompromitiralo, nego
danes!) Dr. Šusteršič se ne-
kaj govori in skuša zbristati pečat-
sramoto, ki si ga je pritislila na svoje
čelo s tem svojim sramotnim postop-
panjem.

Posl. dr. Triller je udarecni,
ki so jih dobili klerikalci od posl. dr.
Tavčarja, pridejal še novih. Kleri-
kalci so se stiskali v kote ter molčali.
Le tupatam se je začel kak odporni
glas, ki je pa le prišel, kako bole do-
bljeni udarci.

Poslanec dr. Triller
je odgovarjal dr. Šusteršiču približno
s sledečimi izjavami:
Visoka zbornica! Jaz meritor-
nim izjavam tovariša dr. Tavčarja
nimam veliko pristavljati in tudi
moj odgovor na mamljivo vabo če-
stitega načelnika »SLS« bodi kratek.
Saj vemo, da je ta gospod rado-
darnejši z besedami nego z dejanji.
Naša stranka ni in ni bila nikdar na-
sprotnica pošene centralizacije za-
družništva, in zaradi tega tudi odse-
kovih predlogov — kakor je nagla-
šal že tovariš dr. Tavčar — v bistvu
ne odklanja. Za vsak poskus, da se
dvigne zadružništvo nad politično
strankarstvo, smo rade volje na raz-
polago; toda to je mogoče doseči le
na podlagi lojalnega in poštenega
dogovora vseh prizadetih faktorjev,
nikdar pa ne na podlagi enostranskega
nasilstva. In če je čestiti tovariš
dr. Šusteršič trdil, da on politično-
strankarskega zadružništva sploh ne
pозна, tedaj je kratkomočno slepo-
mišlil. Danes je Zadružna zveza še
prav tako strankarska organizacija,
kakor naša Zveza slovenskih zadrug,
in da bi mi danes silili naše zadruž-
ništvo takorekoč in contumaciam
pod igo vaše strankarske organizaci-
cije — tega, moja gospoda, od nas ne
morete zahtevati. V resnici nujna sta
le I. in VII. točka odločnega pred-
loga. (Dr. Pegan: Kaj pa II.?) ma-
hari tudi II., vse ostalo pa naj se od-

loži, da dosori na podlagi obojestranskega
dogovora. Stvar je v tem po-
gledu popolnoma jasna, in komur je
v resnici na srcu slovensko zadruž-
ništvo kot tako in pa gospodarska
dobrobit v njem združenega naroda,
ta zamore glasovati glede III. do VI.
točke le za odložilni predlog tovariša
dr. Tavčarja. (Odobrovanje.) Če pa
tega ne storite, cenjena gospoda od
večine, potem boste dokazali zgolj
to, da ima prav tisti, ki videva v od-
sekovih predlogih političen pogrom
na naše narodno-napredno gospodar-
sko organizacijo; pogrom, v čigar
stroške je že vnaprej obsejana dežela
kranjska, oziroma njena davkopla-
čevalci. (Ploskanje na naprednih in
burni protesti na klerikalnih klopek.)

Kar nas pa najbolj boli, to je ža-
lostno dejstvo, da hočete žrtvovati v
ta namen vseučiliški, to je oni fond,
katerega je narodna poštvenost
slovenskih davkoplačevalcev položila
svoj čas na žrtvnik naše duševne
kulture. Če je zadružništvo potrebno
deželne podpore in tega ne tajim, te-
daj naj bi se denar iskal povsod drug-
od, samo tu ne. Pomislite, kak vtisk
zna ta vaš korak napraviti na zdru-
žene neizprosne nasprotnike našega
najvišjega kulturnega stremljenja,
na Nemce in vlado! Saj smo ravnokar
slišali iz ust g. poslanca grofa
Barbota, s kakim navdušenjem je
pripravljena glasovati veleposestni-
ška kurija za vse vaše predloge iz
golega veselja, da bo odzvet svojemu
namenu vseučiliški fond. (Ugovori
na nemških klopek.)

In ko se oziram sedaj po vaših
vrstah, silim mi v spomin značilna hi-
storična reminiscenca. Ko je prihajal
pred približno petnajstimi leti v
Ljubljano novi vladika, tedaj so ga z
razvitimi zastavami, s plamtečimi
bakljami pozdravljala naša napredna
slovenska društva, vladika pa se je
zahvalil za ta presrečni sprejem s tem,
da je raz svoje palače zaklical zbrani
množici: Živela slovenska univerza!
Danes pa — in to je bridka ironija
usode — se bo ob asistenci in z gla-
som istega vladike neizprosno kom-
promitovalo vseučiliško vprašanje.
(Burno odobrovanje.) Seveda, tova-
riš dr. Šusteršič trdi, da bo fond le
izposojen, toda ohranjen svojemu
namenu. Glede obresti prav gotovo
ne, kajti »izposodi« se Zadružni zve-
zi brezobrestno in to pomeni za vse-
učiliške pripravljalne namene na le-
to izgube najmanj 30.000 K. Čemu
ne ustanavljate s temi obrestmi št-
pendij za nadarjene juriste v svrhu
za habilitacijo potrebnih študij na
inozemskih univerzah, čemu ne pod-
pirate prepotrebne izdavanja sloven-
skih zakonikov in drugih pravnih
knjig, čemu ne podpirate izdatneje
naših profesorjev, ki z mravlji-
čno pridnostjo pišejo slovenske
učne knjige, pa ne najdemo založni-
kov! Saj je vendar jasno, da bomo
prišli lažje in hitreje do slovenskega
vseučilišča, čim bomo imeli popolne
slovenske srednje šole. Vse te lepe
namene in potrebe naše duševne
kulture torej naravnost oropate z
brezobrestnim izposojevanjem vse-
učiliškega fonda. To skušate zaman
tajiti in ako trdite, da bo ohranjen
vseučiliški fond svojemu visokošol-
skemu namenu, tedaj pravim jaz: Da
— visokemu šolstvu strankarskega
zadružništva in nepoštenega gospodar-
ske konkurence! (Klerikalci razbur-
jeni ugovarjajo.)

Ne, moja gospoda, odgovornost
za tako početje boste nosili sami in
mi vam je ne bomo olajševali, pa naj
nas še tako milo vabi vaš načelnik
dr. Šusteršič.

Kar se pa konkretno tiče VII. točke
odsekovnega predloga, jo kar najiskre-
neje pozdravljam. Prizadete so pri-
žalostnem polomu »Glavne posojilni-
ce« nedolžne žrtve vašega in našega
političnega mišljenja. (Poslanec Bar-
bo: Tudi Nemci!), da, tudi Nemci!
Prav je torej, da se dežela postavi
vsaj spričo taki nesreči na neko viš-
jo etično stališče ter stopi na čelo
pomožni akciji. Toda tu velja načelo:
exempla trahunt, in ako hočemo do-
seči zlasti od države, ki je v to v prvi
vrsti poklicana, izdatne pomoči, po-
tem moramo žrtvovati večjo svoto,
da ne bo nikjer izgovora na prepo-
nižno številko deželne pomoči. (Dr.
Pegan: To je le za leto 1911.) Nič
ne de! Danes, ko s tako lahkim srcem
razpolagate s stotisočaki, upam, da
boste tem lažje odprli svoja srca nuj-
ni potrebi in zato predlagam, da se
v VII. predlogu za nedolžne žrtve
»Glavne posojilnice« odločeni znesek
50.000 kron zviša na 100.000 kron.
(Dolgotrajno odobrovanje.)

Nato govori poslanec dr. La m-
p e, ki se na prav nesramen način za-
letuje in napada slovenske napredne
časnikarje ter jih imenuje cigane in
eksistence, ki samo svojemu bližnje-
mu čast kradejo. Pri tem je pa se-
veda pozabil pristaviti, da je ravnokar
klerikalno časopisje ono, katerega
najvišji cilj so, da kradejo čast svo-
jemu bližnjemu in lažajo. Dr. Lampe
se izreče tudi zoper to, da bi se de-
želni odboru v svrhu sanacije

»Glavne posojilnice« dovolil za leto
1911 kredit 100.000 K.

Poslanec grof Barbo pravi, da
»Kranjska šparkske« ne uganja nem-
ško-nacionalne politike. Tega seve-
da niti sam ni verjel. Narodno-na-
predni poslanci se so mu seveda
smejali.

Poslanec dr. Krek je izjavil, da
je on sproti misel, naj se vseučiliški
fond uporabi za Zadružno zvezo. S
tem se seveda ni proslavil, temveč
dokazal, da ni nič boljši, temveč mno-
go slabši nego ostali njegovi tova-
riši, ki so naše vseučiliško vprašanje
pred vsem slovenskim svetom kom-
promitirali. Dr. Krek tudi pravi, da
se klerikalci vsem besedam narodno-
naprednih poslancev edinele smejejo
(dr. Triller: vprašanje je, če se
boste v bodočnosti tudi smejali).

Nato se debata sklene.
Govori še poslanec Jarec, ki na
prav nesramen način napade svojega
stanovskega tovariša prof. Reis-
nerja ter mu očita, da je dobil od
deželnega odbora predujem 600 K,
za katerega bi moral sestaviti neko
učno knjigo.

Nato sta začela vpiti poslanca
dr. Pegan in dr. Šusteršič, ki
je rabil neparlamentarčne izraze ter
napadal nenavzočega profesorja
Reisnerja z besedami: to je tat,
to je lump itd.

Dr. Triller: Ne dovolim, da se
nenavzočega napada! To je ne-
sramno!

Dr. Triller očita dr. Šusteršiču,
da je nesramno za voditelja »SLS«,
če na tak način napada nenavzočega
profesorja Reisnerja, ki se ne more
braniti pred temi napadi.

Tudi poslanec dr. Novak je
energično protestiral ter predbacival
posl. Jarecu, da ni pošteno, če na-
pada svojega stanovskega tovariša.

Dr. Šusteršič je pa še bolj
kričal in ponavljal svojo psovko. Še-
le po dolgem času se je razburjenje
pomirilo.

Nato se je vršilo glasovanje o
predlogih odseka za pospeševanje za-
družništva. Prvi in sedmi predlog je
bil soglasno sprejet, ostali pa s gla-
savi klerikalno-nemške večine. Iz
preminjivalni predlog poslanca dr.
Trillerja, naj se dovoli deželne-
mu odboru za leto 1911 namesto
50.000 K 100.000 K, je bil odklonjen.

V dohodninski komisiji je bil
izvoljen poslanec dr. Eger.

G a n g l je nato utemeljeval svoj
nujni predlog. Vse stranke so pre-
sinjene od tega, da se morajo vora-
vati posamezne eksistence. Od tega
je tudi odvisno naše narodno gospo-
darstvo. Že s tem je utemeljen njegov
nujni predlog. Nato je očital postop-
panje deželnega odbora napram pri-
zadetemu posestniku Kobalu. Ko gre
za eksistenco obrtnika, bi se deželni
odbor vendar ne smel držati zgolj
mrtve črke, temveč bi moral pri tem
govoriti tudi čut pravičnosti, čut
človekoljubja. Misli, da bi avtoriteta
deželnega odbora prav nič ne trpe-
la, če počaka - razsodbe upravnega so-
dišča.

Nujnost se temu predlogu proti
glasovom narodno-naprednih poslan-
cev odkloni.

Zapisnikar Demšar prebere
interpelacijo dr. Šusteršiča za-
radi lov. zakona. Iz dopisa, ki ga je
podalo poljedelsko ministrstvo in ka-
terege ob pozni uri prečita zapisni-
kar poslanec Demšar, je razvidno,
da je poljedelsko ministrstvo zav-
nilo ta zakon.

Poslanec dr. Šusteršič pred-
laga, naj se o tem otvori debata, kar
se sprejme.

Govori poslanec dr. Šuster-
šič, ki predlaga, naj se vladno stali-
šče, nasprotujoče življenjskim intere-
som kmečkega stanu, vzame z ogor-
čenjem na znanje. Deželni odbor naj
vstraja pri vseh bistvenih določbah
svojega načrta. Predlaga tudi nekaj
izprememb omenjenega zakonskega
načrta. Deželni odbor naj pa tudi od-
kloni vsako pogajanje o ostalih bi-
stvenih določbah svojega načrta.

Deželni predsednik bar. Schwarz
poda nato izjavo, v kateri zagovarja
stališče vlade, ki se mora ozirati na
vse stanove. Protestira pa obenem tu-
di zoper razne preostre izraze, katere
je rabil poslanec dr. Šusteršič na-
pram zastopnikom vlade.

Predlog dr. Šusteršiča je bil
sprejet.

Nato naznani deželni predsednik
baron Schwarz cesarjev reskript,
s katerim se deželni zbor zaključil.

Ob 11. ponoči zaključil na to de-
želni glavar pl. Šuklje deželni
zbor.

Volilno gibanje.

Včeraj sta se vršila zopet dva
volilna shoda, ki ju je priredila na-
rodno - napredna stranka. Oba shoda
sta bila jako dobro obiskana, kar pri-
ča, da se napredni volilci zavedajo
svoje dolžnosti, da se sistematično in
energično pripravljajo, da dajo na
dan volitev klerikalcem odgovor, ka-
koritega zaslužijo. Važen je bil

shod na Barju.

Vršil se je v gostilni pri Vidmar-
ju ali »Mokarju«. Shod je bil izvan-
redno dobro obiskan in ste bili obe
gostilničarski sobi do zadnjega ko-
tička napolnjeni. Ljudje so stali celo
v veži. Shod je otvoril v imenu »Šen-
jakobskega naprednega gospodarske-
ga in prosvetnega društva« g. Ber-
gant, ki je označil namen tega shoda.
Na to je govoril

dež. posl. dr. Tavčar,

ki je izvajal približno sledeče: Govo-
riti hočem o zadevah, ki se tičejo tu-
di Vas, Barjanov, ki pripadate ljub-
ljanskemu mestu. V dež. zboru je na-
stopila S. L. S. svoje gospodarstvo s
tem, da je začela napravljati nove
dolgove. En sam dan, včeraj, ko je
deželni zbor zboroval, je napravila
S. L. S. v kratkih 12 urah 13 milio-
nov kron novega dolga. Če bo to ta-
ko naprej šlo, bo imela dežela kmalu
30 milijonov novega dolga. Ena stvar
je pri tem važna za vas, Barjane. Vsa
gospodarska modrost dr. Šuster-
šiča in dr. Kreka obstoja v tem,
da bi velik del teh dolgov naprtla
Ljubljani. Ljubljana bo morala po
novem cestnem zakonu plačevati naj-
manj 200.000 kron prvo leto, razven-
tega bo morala pa še prispevati do-
bro tretjino za obresti in amortizaci-
jo novega 10milijonskega posojila, ki
naj se porabi za razne kmetijske po-
trebe. Bodimo pravični! Kmet je ve-
lika podpora dežele. Pravično je, da
se kinetu kolikor mogoče pomaga.
Tudi mi stojimo na tem stališču, ob-
enem smo pri tem vprašanju zavze-
mali stališče, da mora ljubljanska ob-
čina dobiti svoj delež, če se najame
tako posojilo. Od teh najetih 10mili-
jonov, bo morala ljubljanska občina
nazaj plačati cele tri milijone. S. L. S.
pravi: »Mi vzamemo od vas te 3
milijone kron, ne damo vam pa za to
ničesar.« Tudi vi, Barjani, boste morali
samo plačevati. Krivično je, če se
mora za kako stvar, od katere se
nima ničesar, samo plačevati. Resni-
čno pa je — če že mi Ljublj. težko,
težko prenašamo ta bremena, ki nam
jih nalaga gospodarstvo naših kleri-
kalcev v dež. zboru, ste vi Barjani, ti-
sta vejica, ki ta bremena trikrat, št-
rikrat bolj čuti nego mi. Tudi mi im-
amo stvari, ki bodo veliko denarja sta-
le in za katere bi morala dež. iz tega
posojila prispevati. Napravili smo že
proračun, da se mestni vodovod spe-
lje tudi na Barje. To je gotovo po-
trebno. Danes morate vi piti vodo, iz
katere zajemate svoje bolezni. Ta vo-
dovod se mora izpeljati, ker je od te-
ga odvisna bodočnost Barjanov. Ena
prvih skrbi narodno - naprednih ob-
činskih mož bo, da se izpelje vodovod
na Barje.

Temu govoru je sledilo burno
pritrjevanje. Slišali so se ogorčeni
klici proti dr. Šusteršiču in jezno so
naši zatirani Barjani vzdigovali svo-
je pesti.

Na to je govoril

gospod Ribnikar,

ki je temeljito očital slabo gospodar-
stvo klerikalcev in škodo, katero s
tem delajo našemu meščanu, pa tudi
kmetu. Ni dovolj, da hočejo zvišati
deželne doklade — po zaslugi dr. Šu-
steršiča bo tudi država zvišala svoje
davke. Govorila sta tudi g. Mole in
nadučitelj g. Črnagoj. Prvi je po-
vedal, da klerikalci ne znajo drugega
delati nego prazne obljube, dočim so
naprednjaki še vedno izpolnili svoje
besede. G. Črnagoj je pa poziv-
ljal navzoče sorokaje, naj se ne boje
ničesar in naj krepko posežejo v ta
volilni boj, pri katerem se gre tudi
za njihove koristi.

Na to je g. Bergant zaključil
ta velevažni shod, ki je dokazal, da je
Barje prebujeno in da bodo Barjani
šli krepko v boj za moše, ki edini bo-
do v resnici branili njihove koristi
in pravice.

Shod v Trnovem,

katerega je priredilo »Napredno - go-
spodarsko in prosvetno društvo« za
Krakovo in Trnovce je včeraj popold-
ne v stari Breskvarjevi gostilni v
Veliki čolnarski ulici. Zborovanje, ki
je bilo zelo množično obiskano,
otvori društveni predsednik g. Smole,
pozdravi zastopnika vlade g. Finka
ter vse navzoče in da besedo

g. prof. Reisnerju,

ki je približno tako-le izvajal: Dej-
stvo, da prirejamo zborovanje in vo-
lilne shode, da morajo ravnopre-
stojajoče volitve biti nekaj posebnega,
da niso navadne volitve, kakor smo
jih imeli dosedaj. Ne izbiramo mož,
ampak bojujemo hud boj, boj med
dvema velikima, močnima stranka-
ma. Ta boj se je pričel z dnevom, ko
je S. L. S. izposlovala nov volilni red
za Ljubljano. Pavza v tem boju je
nastopila, ko so bili razgrnjeni volil-
ni imeniki, a prestopil je v nov sta-
dij, ko so bili ti zaključeni. Našlo se
je nebroj nedostatkov in nar. napr.
stranka je vložila samo v enem dne-
vu čez 400 pritožb, v celom pa čez
1000 reklamacij. Dejstvo je, da so
vsled novega volilnega reda potenje-
ni v ozadje ljudje, ki imajo interes
na razvoju mesta Ljubljane in da bo-

do odločevali ljudje, ki pri tem niso zainteresirani čisto nič. Delavci, ki puste ves svoj zaslužek v Ljubljani, od katerih ima mesto faktično dobiček, bodo imeli najmanj besede. In klerikanci si upajo trditi, da se potegujejo za nižje sloje, za delavstvo. Poglejmo, koliko je na tem resnice. V Ljubljani voli okroglo 9000 volilcev, in sicer 5000 v I. in II. volilnem razredu, to so takozvani privilegirani stanovi in pa oni, ki plačajo nad 30 K davka. V tretjem razredu pa volijo vsi, ki so 24 let stari in bivajo vsaj 3 leta v Ljubljani ter oni, ki plačujejo manj nego 30 K davka. Tu so torej vsi, ki volijo v I. in II. razredu. Torej imajo volilci I. in II. razreda tudi v III. razredu veliko večino 5000 : 4000. Izmed zadnjih 4000 volilcev pa je 3000 nedelavcev, tako da ostane delavcem 1000 glasov proti skupnemu številu 9000. Razvidno je torej, da pride delavstvo na ta način do manjšega zastopstva, kakor po starem volilnem redu. Dalje so upeljali klerikanci, da volijo ljudje, ki stanujejo izven Ljubljane, a plačujejo kak majhen davek za prostor, ki ga imajo na trgu, v II. in III. razredu, delavci pa, ki ima pravico, da si izbira može, ki naj bi se potegovali za njegove pravice, volijo le v III. razredu. Interes izvenljubljanskih volilcev je ta, da se v Ljubljani vse podraži, da nosijo denar iz Ljubljane, ne puste pa tu niti vinarja. Namen klerikalcev pri tem je očividno ta-le: Vedo, da je Ljubljana zavedna, da ostane bela, da gospodujejo v njej na predni moči in da ji varujejo čast. Vedo tudi dobro, da noben v Ljubljani živi človek ne more korakati iz njimi, ker jih pozna v dno njih hišne duše. Vedo le, da imajo veljavo le pri nezavednih volilcih in zato so jih sem poslali. Ali so bile mestne razmere take, ali je bilo gospodarstvo tako, da jim je kazalo storiti ta korak. Klerikanci so delali velike obljube kmetu, a kmet je nazadnje zahteval, da mu jih tudi izpolnijo. Šlo je to veliko časa, dokler je bil v blagajni denar, a sedaj so blagajne prazne. Odkod dobiti novi vir. Tu so se obrnili na Ljubljano. Vsi vemo, kaj je postalo iz Ljubljane po potrebi. Vemo tudi, da plačuje Ljubljana le 35 % dohoda, torej je edino mesto, kjer bi se dalo še kaj izpresti, kajti druge občine so preveč obremenjene. Dve veliki vprašanji sta, ki zanimati deželo Kranjsko, zlasti pa Ljubljano. To je cestni zakon in pa 10milijonsko melioracijsko posojilo. Želje majhnih občin so, da se jim omogoči promet z mesti, želijo, naj jim dežela pomaga. Nastane pa vprašanje, kdo naloži na plač. Cestni zakon zahteva, naj se občinska pota podeležijo in stroški naj se odmerjajo po visokosti direktnih cesarskih davkov. Ker plačuje Ljubljana 1/3 vseh davkov, bi torej odpadel nanjo znesek dobrih 200.000 K. In kaj imamo od tega. Klerikanci pravijo, če se bodo stekala pota v Ljubljano, bo ta imela od tega korist. To se sicer lepo sliši — samo res ni. Če se n. pr. popravijo ceste v Beli Krajini, teže te bolj v Karlovec nego v Ljubljano, na Vipavskem bolj v Gorico in na Notranjskem bolj v Trst. Kdor trdi, da bi bila poprava cest na korist Ljubljani, je o stvari slabo poučen. Obrtna šola se ne zida le za Ljubljane, ampak v njej se bodo izobraževali sinovi vsotnega slovenskega naroda. Stala bo celi milijon; rekli smo jim, naj nekoliko dajo k temu milijonu, a v deželni zboru so klerikanci odgovorili: »Niti vinarja ne! Zakaj? Ker je Ljubljana napredna, liberalna. (Klici: lumparija! fej!) Najeti bočejo 10milijonsko melioracijsko posojilo. To je treba tudi vrniti. Plačevati je treba obresti, ki znašajo vsako leto 450.000 K. Od tega plača mesto 1/3, torej okoli 200.000 K. Napredni poslanci so bili pripravljene glasovati za posojilo, a zahtevali so tudi nekaj za Ljubljano, toda klerikanci so prišli zopet s svojim: »Niti vinarje ne! Posledice so torej, da bo morala Ljubljana plačati letnih blizu pol milijona kron, a sama od tega ne bo imela ničesar. In kdo bo to plačal? Najrevnejši sloji največ. Hišni gospodari bodo zvišali najemnino in trpeli bodo le nižji sloji. Poglejmo, ali so klerikanci sploh sposobni, da bodo delali v našo korist. Pravijo, da so S. L. S. na eni strani, na drugi pa trdijo, da so agrarna stranka. Potegujejo se toraj le za poljedelca in živinorejca. Koplejo brezno med mešanom in kmetom. V sedanjih žalostnih razmerah moramo korakati vsi sloji skupno, podpirati drug drugega in skušati se združiti v premišljenju, kako izboljšati gospodarske razmere. Klerikanci pa podpirajo samo posamezne sloje, skupni narodov interes jim ni mar, zato so narodovi škodljivci. Kako naj jim verjamemo mi, ko sleparijo celo lastne ljudi. Gospodarska Zveza je dobila predlansko leto naročilo od ministrstva, naj pošilja za mornarico žvino v Pulj. Žvino naj kupi pri našem kmetu, da si kmet nekoliko opomore. Gospodarska Zveza je pa kupovala žvino na Hrvaškem in Ogrskem ter so vsled tega imeli le tamošnji veleposestniki

in meštarji dobiček, a naš mali kmet je bil ogoljufan. — Včeraj je bil sklican delni zbor kranjski. Sprejet je bil zakon o 10milijonskem melioracijskem posojilu. Vlada prvotnega zakona ni hotela predložiti vladarju v potrditve, ker je imela nekatere pomisleke. Klerikanci so se z vlado pogajali tako dolgo, da jim je ta obljubila, da predloži zakon vladarju v sankcijo, toda z nekoliko izpremembami. Nato preide k univerzitetnemu vprašanju. Slovenci zahtevamo univerzo iz zelo važnih razlogov. Vsi narodi se izobražujejo v materinem jeziku, le mi Slovenci se ne moremo. Če zahtevamo univerzo, se nam reče: »Kaj čete univerzi, ko niti slovenskih gimnazij nimate!« a če zahtevamo gimnazije, zopet: »Kaj čete gimnazijam, ko nimate univerze.« (Klici: kače!) Znano je, da je znašal fond za slovensko univerzo pol milijona kron, ki je narasel na 700.000 K. A čujte, kaj se je zgodilo v jubilej-nem letu, ko obhajamo 50letnico, odkar so dobile avstrijske dežele svojo ustavo. Klerikalna Gospodarska Zveza je v velikanskih stiskah. Nevarnost je velika, da se ji kaj ne zgodi. In teh 700.000 K so dali klerikanci Zdrružni Zvezi kot brezobrestno posojilo. (Klici: Skandal! Ukreden denar!) Klerikanci pravijo, kadar boste imeli univerzo, vam bomo že dali. Saj smo imeli druge potrebe. Učitelji stradajo, a če zaprosijo za zvišanje plače, se jim reče: »Nimamo denarja.« Namen klerikalcev je očividno: uničiti hočejo vse, kar je naprednega, ubiti vse, kar ne gre z njimi in zato so se spravili na Ljubljano, ki jih ni nikdar volila. Nobeno orožje jim ni pregnusno, da spravijo ljudi, ki jim niso ljubi, s pota. Ko je nato še v krepkih besedah orisal zahrbtnost in hinavstvo klerikalcev, je g. govornik zaključil svoj govor s pozivom na zborovalce, naj store svojo dolžnost ter naj agitirajo med somišljeniki. Sledilo je burno odobravanje izvajanjem g. prof. Reiserja. Govorila sta še soc. dem. g. Hlešč in g. Zirkelbach. Nato je predsednik g. Smole pojasnil še nekatere stvari, na kar je zaključil jako dobro uspeši shod.

Volilne sleparije pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah.

Sv. Lenart v Slov. Goricah, dne 18. februarja. V našem trgu se vrše dne 21. februarja volitve v občinski odbor. Občinske volitve se niso vršile v našem trgu že od leta 1904! Vladajoča nemščurška klika je vedela celih 7 let zadrževati volitve kljub temu, da so Slovenci večkrat opozorili kompetentne oblasti na to sleparijo. Razmerje slovenskih in nemških glasov se je namreč tako spremenilo v 1. in 2. razredu, da sta bila ta dva razreda Slovincem skoraj sigurna. Končno razpoloženi volilni imenik je pokazal, da imajo združeni Slovenci v 1. razredu sedem glasov proti petim nemškutarskim, ter da pride v drugem razredu, če ne zmagajo Slovenci, že pri prvem naskoku gotovo do zrebanja.

Tako stališče so imeli Slovenci v 2. razredu kljub temu, da se je nahajala med volilci občinska »tehtnica«, da plačuje nemški »Schulverein« za svojo prazno hišo nič manj ko 66 K 29 v davka, da se nahaja med volilci 2. razreda še neki Grejan, bivši davčni upravitelj, ki se je odselil že davno pred razpoložitvijo imenika volilcev itd. Najmanj šest tednov pred faktično razpoložitvijo so prišli volilni imeniki po pregledu od c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru na tukajšnji občinski urad z nalogom, da se naj razpoložijo. Občina pa jih ni razpoložila, temveč so porabili nemškutarji ta čas za tako nečuvnen volilni švindol, kakor ga še ni videl svet.

Sodimo, da jim je šlo pri tem c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru na roko. Nemškutarji so namreč iz volilnega imenika sprevideli, da jim je splavala vsaka nada na zmago v vodi. Zato so se hitro spravili k umetni fabrikaciji volilcev. Šnopsar Strachill v Ptuj je naznanil v tej dobi davčni oblasti v Mariboru, da ima pri Sv. Lenartu zastopnika Karola Muhiča, kateremu plačuje stalno na leto 16.000 K.

V resnici je Karel Muhič navadni dlnar, ki si služi svoj vsakdanji kruh na nji C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru je seveda to notorično laž verjelo in odmerilo Muhiču kar pošteno obratno neposrednega davka 210 K 60 v. To je šlo tako hitro, da je mogel Muhič še pravočasno reklamirati se kot za volilca I. razreda in kljub pritožbi slovenskih volilcev na c. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru. Ta oblast je morala vedeti, da se gre za volilni manevar najnižje in najslabše sorte — a kljub temu je odobrila postopanje nemščurjev. Nadalje so delili nemškutarji davek Vincenca Sarnitza tako, da je ostal on sam volilec, a z drugim delom svojega davka je postal volilec

akupno s svojo ženo. Tako so si priborili nemškutarji v prvem razredu večino, ker sta bila zadnja dva volilca prvega razreda Slovinci. Seveda se ta položaj ne bi tako spremenil, ako ne bi šlo mariborsko okrajno glavarstvo nemškutarjem še dalje na roke. Pri delitvi davka, t. j. davka, katerega plačuje mož sam in onega, ki ga plačuje skupno z ženo, bi se zgodilo, da bi prišla nemška volilec dr. Zirngast in Henrik Sollack iz prvega v drugi razred. Da se to prepreči, sta prijavila v naglici toliko najemnine, da je njuni napovedani davek poskočil kar za 40 kron in je ostalo v volilnem imeniku vse pri starem. Kaj je proti takim sleparijam to, da se je davčni predpis skupne nemškutarske hiše, ki voli tudi v prvem razredu, odpisal po razpoložitvi imenika kot previsok. Ravno tako Karel Muhič ni več Strachillov agent in se mu je seveda že odpisal davek. Nemškutarji so vedeli tudi ogoljufati Franca Rebernika, velikega posestnika pri Sv. Lenartu, za volilno pravico: on je nima, a postopač Karel Muhič voli v prvem razredu. Živela avstrijska pravica!

Politična kronika.

Dunajske organizacije državnih uradnikov so imele v soboto shod zaupnikov, na katerem je bila sprejeta sledeča resolucija: Danes zbrani zaupniki dunajskih organizacij državnih uradnikov soglašajo z naziranjem odseka za državne nastavitelce, naj se službena pragmatika reši samo zakonitim putem. Vendar pa stoji še vedno na stališču, naj se časovni avanzma reši s posebnim zakonom. Z veseljem pa pozdravljajo, če se temu odseku, oziroma državnemu zboru posreči, da rešijo časovni avanzma in službena pragmatika, bodisi v obliki vseh zakonov, bodisi v enem zakonu, tako pravočasno, da stopita časovni avanzma in službena pragmatika najkasneje s 1. julijem v veljavo. Definitivno stališče naj zavzamejo zaupniki društev avstrijskih državnih uradnikov, ki se bodo izvolili na obnem zboru centralne zveze društev avstrijskih državnih uradnikov dne 26. marca.

Predloga o dveletni vojaški službeni dobi bo predložena državnim zbornici še pred Veliko nočjo, najdalje pa začetkom meseca aprila. Tako vsaj zatrjuje »Deutschnationale Korrespondenz«. Kakor hitro mogoče se bo vršilo prvo branje predloge, ker so vse stranke za to, da se predloga hitro reši. Predloga bo absolvirana še v poletnem zasedanju.

V ogrskem državnem zboru se je v soboto končala generalna debata o bančni predlogi P. o posl. Bakonyju, pristahu Justhove stranke, je govoril ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary. Zavračal je očitke, da se vlada v vprašanju plačevanja v gotovini ni popolnoma držala svojega programa. Treba je bilo vpoštevati vse tiste faktorje, s katerimi se je moralo to vprašanje urediti, kajti bančno vprašanje spada med tista vprašanja, ki ne morejo rešiti edinole sporazuma. — Opozicija je temu hrupno ugovarjala. — Ministrski predsednik je v nadaljnjem svojem govoru izvajal, da se je morala vlada ozirati na kreditne razmere in braniti interese ogrske države. Splošno je hotel dokazati, da se je vlada skozinskozi držala svojega programa. — Nato se je glasovalo najprvo o vprašanju »če zbornica sprejme predlogo na podlagi specialne debate, kar je bilo sprejeto s 155 proti 62 glasovi. — Zbornica je tudi s 127 proti 66 glasovom sklenila, da preide preko Tothovega predloga, naj se predloži tajni protokoli iz 1. 1907 o bančni zadevi na dnevni red.

Rusko - kitajski konflikt je precej resen, tako trdijo berlinska poročila. Ultimatum, ki ga je podala Rusija Kitajski, je po obliki, kakor tudi po vsebini najostrejši, kakor ga mora podati suverenska država. V Berlinu so prepričani, da je Rusija pripravljena, zasesti posamezne kitajske dele. — Iz Petrograda brzojavljajo, da so se ruske čete že začele pomikati proti kitajski meji. Prepričani so, da bo Rusija zasedla Kulčo in del Mongolskega.

Petintridesetletnica akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu.

Redki so slučaj, da se v tako intimnem prijateljstvu sestanejo zrel in v življenju preizkušeni možje z mladino, in prvič se je to zgodilo v teh dneh v Ljubljani ob priliki proslave petintridesetletnice akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu. Že v popoldanskih urah je pripeljal vlak iz zelene

Stajerske mnogo gostov v Ljubljano, katere je pripravljali odbor starešinske zveze in odbor slov. ferijalnega društva Save pričakoval na kolodvoru. Ni se oblekla Ljubljana v praznično obleko povodom prihoda ljubih gostov, ni jih pozdravila tisočglava množica z navdušenimi klici, za to so časi prerresni in pretežki. Pa naj bi bilo že to, da svojih bratov nismo sprejeli z zunanjimi znaki radosti, — saj v srcih smo jim prinesli nasproti vso ljubezen, katero premore tlačana za tlačana, — toda drugo dejstvo je treba pibiti, sramotno za one činitelje, ki v svojem blaznem strahu vidijo za vsakim oglom strahove. Ob prihodu vseh vlakov, ki so prihajali v soboto v Ljubljano, je pričakovala nevarnih gostov, ki so prišli ustanoviti slovensko starešinsko zvezo, društvo, katere pravila je bila vlada potrdila, cela četa detektivov, kakor da bi bili prišli bog ve kako nevarni ljudje v Ljubljano. Ali je bil nameu izzivanje, ne bomo preiskavali, smešno je bilo in brezplodno in nepotrebno delo. In vsak vlak je pripeljal nove goste, in vsi so bili sprejeti z odkritosrčno radostjo, če tudi brez zunanjih formalitet. Starejši gospodje so se podali večidel po svojem prihodu na pripravljena stanovanja, med tem, ko so napravili aktivni akademiki ob 6. uri zvečer po zimski promenadi obhod.

po mestu, katerega se je udeležilo kakih 50 akademikov, veliko število, če pomislimo, da se je hotela večina odpoditi od vožnje ali pa se razkropila bodisi, da posluša ravnokar vrščo se nesrečno sejo deželnega zbora ali pa da se okrepča.

Zvečer ob 9. uri so se zbrali akademiki in starejšine v dvorani trg. društva „Merkur“ na komers.

Po preteku dolgih let zopet so se sestali stari znanci in ginjeni so se pozdravljali starejšine, le obžalujoč, da marsikatega ni bilo v njih sredo, ki so ga z gotovostjo pričakovali.

Oficijalni del komerza je otvoril v imenu slov. akad. fer. društva Save Milko Naglič ter pozdravil došle goste akademike in starešine in obrazložil v kratkem a jedrnatem govoru pomen in namen sestanka aktivnih članov Triglava in starešin ter prisotnosti zastopnikov drugih bratskih naprednih akademičnih društev. Nato se je predsednik akad. tehn. društva Triglav med. Anton Hrovat v imenu društva zahvalil ferijalni Savi in zlasti njenemu neumornemu predsedniku Milku Nagliču za sprejem ter izrekel nado, da bo obrodilo ogromno delo, ki si ga je naložila ferijalna Sava v prid akad. tehn. društva Triglav tudi dober sad. Leto 1911. pa naj pomeni tudi velik preobrat v nas samih. Do sedaj je manjkalo naprednemu dijaštvu samemu, ki je bilo razstreseno po univerzah skupne vezi, trdne skupne organizacije. V složni skupni organizaciji bo teklo sedaj delo naprednih akademikov in ta organizacija ne bodi samo vez, ki veže akademike dokler so na vseučiliščih, marveč ta vez naj jih spaja tudi pozneje, ko so zapustili vseučiliška mesta in prišli v domovino. Ne kovanje programov, marveč vzgoja značajev, ki tudi, ko zapuste akademična tla, ne klonijo, bodi cilj akademikov. In te značaje zbirati v medsebojno podkrepitev in mlademu naraščanju v ponos in v zgled, bodi naloga starešinske zveze. Nazdravlja akad. fer. društvu Savi kot prireditelji celega slavlja.

Triglavanski starešina gosp. dr. Branko Žizek se v humorističnih besedah zahvaljuje prirediteljem in vzbuja spomine iz visokošolskih let.

Sodnik Zwitter opominja kot triglavanski starešina vsa napredna akademična društva na slogu. Malenkostni razločki v programu in osebnosti naj ne delajo nepremostljivih ovir za sporazum. Slovenec biti in napreden biti to, bodi geslo, za katerem naj streme akademična društva. Vse malenkostne razlike, ki se kažejo v mladosti, se v poznejših letih oblaže in izbršuje. V tem leži prava svobodomiselnost, da priznavamo vsakemu nemoteno pravico do svojega notranjega prepričanja. Doslednosti pa je treba povsod in v prvi vrsti moralne doslednosti, ki se nikdar in nikjer ne straši pokazati svojega prepričanja. Neomajna doslednost izziva celo pri sovražniku občudovanje. Pred vsem pa je treba akademičnemu naraščanju značaja, ki se ne da omajati, ko pride v svet, v tem pa leži tudi zagotovilo za napredek.

Zelo priporočljivo bi bilo nadalje, da se starešinska zveza snide vsako leto vsaj enkrat in da pokliče na ta sestanek tudi vse akademike. Na ta način bo organizacija postajala od leta do leta solidnejša in značaji se bodo utrjevali.

Triglavan, tehnik Zupančič slavi predgovornika kot vzor-moža ter ga stavi za vzgled akademikom, kadar stopijo v življenje. Zastopnik akad. društva Ilirije v Pragi Salamon se dotika

uvodom svojega govora nesporazumljenjenja, ki je vladalo pri enketi med Ilirijo in ljubljansko ferijalno Savo, katere uesporazumljenja pa so se popolnoma odstranila. Akad. društvo Ilirija z veseljem pozdravlja organizacijo naprednih akademičnih društev. Nato je govoril še starešina ljubljanskega akad. fer. društva Save g. Est, spominjajoč se, da je društvo Triglav že leta 1905 hotelo osnovati starešinsko zvezo, kar pa se ni izvršilo vsled nepremagljivih težkoč. Nazdravlja društvu Triglav.

Končno je reasumiral predsednik akad. fer. društva Save in pripravljalnega odbora naprednih akademičnih društev Milko Naglič izvajanja vseh govornikov ter zaključil oficijalni del komersa, naker se je začela prosta neprisiljena dijaška zabava prepletena s petjem domačih pesmi. Zgodaj pa se je moralo prekiniti to veselje ker naloge prihodnjega dne so zahtevale čilih moči.

V nedeljo dopoldne je bilo sklicano v Narodni dom

slavnostno zborovanje in ustanovni občni zbor starešinske zveze bivših članov akad. tehn. društva Triglav.

Ker so bile vse dvorane v Narodnem domu vsled veselja in plesov, ki so se vršili v soboto zvečer, več ali manj v neredu, se je vršilo zborovanje v restavracijski dvorani. Zborovanja so se udeležili razun starešin tudi odposlanstva naprednih akademičnih društev.

Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora prof. Steblovnik ter pozdravi dosle triglavanske starešine, oblastv. zastopnika nadkomisarja Semena, došle zastopnike akademičnih društev in zastopnike časopisja. Veselje navdaja vsakega starešino če vidi zbranih pred seboj toliko mož, ki so ostali zvesti tradicijam, na katere so prisegali kot aktivni Triglavani, z žalostjo pa je treba pogledati tudi nazaj v preteklost, zakaj vrste so se tudi zredčile, mnogo dragih je pobrala neizprosna smrt in nekaj jih je prešlo tudi v nasprotni tabor, zato pa je starešinska zveza tembolj potrebna. Potreba pa je nadalje tudi, da daje akad. tehn. društvu Triglav moralne in gnotne podpore.

Predsednik Triglava, med. Anton Hrovat poudarja potrebo konsolidacije moči ter vidi v ustanovitvi starešinske zveze začetek nove srečne ere za Triglav.

Starešina dr. Hrašovec poroča kot zapisnikar o delu za ustanovitev starešinske zveze in prečita imena vseh onih starešin, od katerih je dobil pripravljalni odbor že prijave za vstop v starešinsko zvezo. Starešin se je prijavilo do včeraj popoldan že okrog 90. Nato so prišle ua vrsto volitve in je bil izvoljen za predsednika po listkih gospod

dr. Ivan Jenko.

Novoizvoljeni predsednik prevzame nato predsedstvo in se zahvaljuje med občnim nepopisnim navdušenjem vsem starešinam, posebej pa še obema navzočima ustanoviteljema Triglava profesorjema

Perušku in Sinkoviču.

Viharno pozdravljanje obeh vrlih in neustrašenih boriteljev se dolgo ni hotelo poleči.

Slednjič se je izvolil per acclamationem sledeči odbor: za podpredsednika sodni svetnik Bogoslav Novak, za blagajnika finančni tajnik Martin Spindler, za njegovega namestnika profesor Janko Košan, za tajnika rudarski nadkomisar Vinko Strgar, za njegovega namestnika pa avskultant doktor Milko Kajnc. Revizorja sta sodnik Zwitter in prof. Steblovnik. Poverjeniki za posamezne večje kraje so bili izvoljeni isti, katere je bil že prej izbral pripravljalni odbor, za Ptuj pa je bil izvoljen kot poverjenik g. dr. Stuhec, za Novo mesto g. Majcen in za Kamnik g. dr. Karba.

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata o dijaških razmerah, katere so se udeležili prof. Masten, prof. Serneck, dr. Hrašovec in dr. Karba. Izrekla se je potem g. Steblovniku zahvala za njegov izredni trud na kar je bil ta pomembni občni zbor zaključen.

V dopoldanskih urah je položilo posebno zastopstvo akad. tehn. društva Triglav venec na grob triglavanskega častnega člana

dvornega svetnika prof. dr. Kreka.

Za nedeljo popoldan napovedani obhod po mestu je moral zaradi občnega zbora starešinske zveze odpasti.

Popoldan ob 2. uri je bil banket

v hotelu Tivoli, katerega se je udeležilo poleg Triglavčanov in njih starešin ter drugih akademičnih gostov in zastopnikov društev tudi nekaj narodnih dam ljubljanskih, med njimi ga dr. Tavčarjeva

ter deželna poslanka dr. Tavčar in dr. Triller.

Predsednik Triglava med. Hrovat je otvoril vrsto nabitic s pozdravom gostov osobito pokroviteljice

ge. dr. Tavčarjeve, pozdravil prvomestnika družbe sv. Cirila in Metoda rav. Senekoviča, predsednika Slovenske Matice dr. Ilešiča, zastopnike društev Hrvatska, Ilirija, Save na Dunaju, kluba celjskih naprednih akademikov in ljubljanskega akad. fer. društva Save. Nato je podal član Triglava v slavnostnem govoru kratek pregled zgodovine in razvoja Triglava tekom preteklih 35 let.

G. dr. Tavčarjeva je kot zastopnica slovenskega ženstva želela Triglavu zabodocnost najlepšega uspeha poudarjajoč s kako težkim srcem vidijo slovenske matere odhajati svoje sinove v tuja vseučiliška mesta.

Triglavani Sič je nazdravil nato narodno-naprednemu ženstvu.

Deželni posl. dr. Karel Triller je orisal težavno stališče in bojno stanje mesta Ljubljane, boj, v katerem mora stati vsak posameznik nepremično na svojem mestu. Da ne vidijo Triglavani pri svojem slavu v svoji sredi tudi zastopnika mesta Ljubljane, to ni krivda napredne stranke. Boj je, ljut zato ni dobro, da bi cepili svoje moči. Ni še preteklo 24 ur, odkar so naši nasprotniki uničili najvitalnejšo potrebo slovenskega naroda. Tak je naš nasprotnik, da ni lastnemu narodu ne priznane, če le udari s tem tudi nas in okoristi sebe. V tem boju pa je treba boritljem zaupanja v mlade, čile moči po katerih more doseči napredna stranka svojo renesanso.

Prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda ravnatelj Senekovič je nazdravil jubilaru Triglavu, ki je praznoval svoj 35 letnico se posebej z velikodušnim darom za družbo.

Ilirija in Hrvatska sta prinesla svoje čestitke po svojih odposlancih Salamonu in Milčetiču istotako dunajska Sava.

Prof. Ilešič kot zastopnik Slovenske Matice se je v krasnem govoru spominjal dijaških let, ki jih je preživel v Gradcu med Triglavani in bodril člane jubilara Triglava k temeljitosti.

Odgovarjala sta na napitnice dva Triglavana.

Predsednik ljubljanskega ferijalnega društva „Save“ gosp. Naglič je poudarjal nato ozke stike med ljubljansko Savo in Triglavom, kar pomenja začetek organizacije naprednih akademikov društev. Prinesel je nadalje pozdrave Narodne Citalnice in pripravljalnega odbora zveze narodno-naprednih akademikov društev ter sporočil pozdrave državnega poslanca g. Ivana Hribarja.

Oglasil se je potem k besedi ustanovitelj Triglava, g. profesor Rajko Perušek ki je med neprestanimi viharimi ovacijami izrekel Triglavu priznanje v imenu novoustanovljene družine starešin. Ni še končal svojih besed, ko so ga Triglavani vzdignili na svoja ramena, izkazujoč s tem prezasluženemu možu in kremenitemu značaju le zasluženo priznanje.

Govorili so nato zastopnik kluba naprednih celjskih akademikov Radej in več Triglavčanov med njimi tudi med. Kukelj, ki se je zahvalil ferijalnemu društvu „Savi“ za nje trud, posebno pa nje neutrudnemu predsedniku Nagliču, nakar so se prečitale od vseh strani doše

brzjavke.

Brzjavno so pozdravili Triglav ob njegovi 35 letnici in osnovano starešinsko zvezo z Dunaja: Milan Vršič, društvo Sava, nje predsednik Pavlin in podpredsednik Tavčar, društvo Kras in Mahan; napredni tehnik iz Prage: bivši Triglavani in Ilirija; iz Brna: Plehan in Marolt; iz Celja: Juro Hrašovec, dr. Kotnik in Vidic, dr. Kukovec in klub celjskih naprednih akademikov; iz Ptuj: dr. Fermevc in dr. Lašič; iz Maribora: Jerovšek, dr. Kukovec, Pirnat, dr. Požar, Smid, Zdošek; iz Ljutomer: Terezina Srečko, Strelec Jelica, Elza Repič in dr. Grosman; iz Gradca: ing. Mohorčič, dr. Krajnc in Znidarič, društvo Hrvatska in njega predsednik Knežević ter društvo Ognjisko; iz Slovenije: Gradca: dr. Železnikar; iz Lehna: obitelj Majcen; iz Smarja: dr. Mulej; iz Ljubnega: društvo Sloga; iz Kozjega: notarski kandidat Golob; iz Radovljice: Legat, Janc in klub indijancev; iz Novega mesta: stari Triglavani v Novem mestu in Kandiji; iz Škofje Loke: Lenček; iz Vipave: dr. Kanc; iz Tolmina: dr. Serjun, Benič in Vidrih; z Gomilškega: Hočevar; iz Gorice: dr. Dereani, Bogoslav Novak; iz Pazina: Milan Kurent in iz Karlovih Varov: dr. Senčar.

S tem je bil končan oficijalni del banketa in počasi so se odpravljali udeleženci, da posetijo slavnostno predstavo v deželnem gledališču, o kateri govorimo na drugem mestu.

Po gledališki predstavi je zbrala poskočna muza Terpsihora prijatelje plesa in mladine v svojem hramu na velikem travniku obidlo vseh vseh

triglavskem plesu.

Čarobno razsvetljeno slopišče te je privedlo do velike dvorane, ki se je bila izpremenila v pravi eksotični raj. Ob zvokih ognjivite koronice so stopili aktivni Triglavani na čelu jim triglavanska zastava v dvorano, za njimi v vrstah gosti in zastopniki društev ter starešine v dolgi vrsti.

Pred pokroviteljico go. dr. Tavčarjevo se je ustavil sprevod in ga. dr. Tavčarjeva je pripela na zastavo

trak,

ki so ga ob 35 letnici darovali jubilaru Triglavu narodne dame. Predsednik Triglava pa je izročil ge. dr. Tavčarjevi kot pokroviteljici triglavanskih jubilejnih prireditelj krasen šopek rož z dolgimi trakovi. Dvakrat je obhodil sprevod dvorano nakar je zasvirala godba polonezo. Poloneze se je udeležilo približno 100 parov najodličnejših posetnikov v prvi vrsti gospa dr. Tavčarjeva s predsednikom Triglava g. med. Hrovatom. Veselo drvenje se je začelo po končanem oficijalnem delu plesa po dvorani, ki ni mogla zadostovati vsem plesateljnim. Polnili so se stranski prostori onih, ki v dvorani niso našli več prostora in mala dvorana je bila ves večer polna onih, ki so si pripovedovali po dolgih letih zopet svoje spomine iz zlatih dijaških let. Prve četvorke se je udeležilo približno 120 parov, besedo pa je plesalo okrog 90 parov.

Izmed odličnih posetnikov triglavanskega plesa, katerih ni moč naštetih vseh, ker bi morali navesti vse najodličnejše osebe po vsej širni slovenski zemlji, ki so prišli počastiti Triglav in z njim vsa napredna akad. društva, naštejemo samo zastopnike najvišjih deželnih oblasti. Bili so navzoči poleg dež. predsedn. barona Schwarza, dvorni svetnik grof Chorinsky, dež. odbornik dr. Tavčar, dvorni svetnik Kliment, vladni svetnik pl. Laschan in divizionar flmit. Kuzmanek ter mnogo častnikov tukajšnjih polkov. V prisrčni in animirani zabavi je napočilo rano jutro in vzhajajoče solnce je pozdravljalo zadnje, ki so se rsacali od triglavanskega slavlja.

Štajersko.

Kaj bo s štajerskim deželnim zborom? Graški »Volksblatt«, glasilno nemških klerikalcev, poroča sledeče: »Iz parlamentarnih krogov se čuje, da bo trajalo zasedanje državnega zbora do 7. aprila. Potem nastopi pavza kakih 3 tednov, ki se bo porabila za sklicanje deželnih zborov. Skliceta se najbrže tudi češki in štajerski deželni zbor. Zato se bodo poskusi za delazmožnost obeh v kratkem času ponovili. — Kar se tiče štajerskega deželnega zbora, se je nadejati glede njegove delazmožnosti vsled izpremenjene taktike slov. (kler.) poslancev napram vladi le najboljše. Večina mora tedaj opustiti pasivnost, da se ji ne bi moglo očitati, da je zakrivila nadaljno brezvladje v deželi.« O stvari smo že mnogo pisali. Danes dostavimo le to, kar piše »Slovenski Gospodar« z dne 16. februarja: »Prvo delovanje deželnega zbora bi bilo, da naložijo Nemci deželi nove davke in pokrijejo s tem dolge, ki so jih napravili.« — Glejte, g. Korošec, ne le narodni, temveč tudi gospodarski razlogi govorijo proti premirju z Gradcem. Dobro bo, da vas na to spomnimo, da ne bi zopet s prijateljem Robičem zavozila celo brez dovoljenja svojih tovarišev na kaki poti, ki peljejo sicer v Rim, ne pa na tisti cilj, ki ga mora imeti boj proti graškim Nemcem: narodna in gospodarska neodvisnost spodnještajerskih Slovencev.

Iz Vitanja. V soboto ob 4. popoldne je umrla po kratki bolezn gospodična Lujiza Mulley (Mulej), sestra, dne 9. februarja umrlega župana v Vitanju Edvarda Mulleya.

Drobne novice. Ponesrečil se je pri podirjanju drevoja v graščinskem gozdu pri Ormožu 32letni posestnikov sin Matjaž Trstenjak iz Loperčič pri Ormožu. — Tašco je pretepla do smrti neka Marija Vertič v Zavrču. Neusmiljeno snaho so že zaprli. — Otrok z gorel. Posestnica Marija Rojnik v Dohertsi vasi je pustila svoje tri otroke dne 16. februarja same v sobi in šla po opravkih. Na klopi pri peči, v kateri je gorelo, je stala 4letna Francika. Naenkrat je sisknil plamen iz že poškodovane kmečke peči v sobi in užgal dekletovo obleko. Predno je došla mati, je bil otrok ves opečen in je tudi za dve uri umrl. — Ukradel je neznan uzmovni posestnici Breš v Šostanju iz kovčega v njeni spalnici 1600 K.

Cesar je pomilostil 30letnega Franca Šorija iz Bolkovca in 25letnega Alojzija Kranjca iz Vodola, oboje posestnikov sina, katere je lani porotno sodišče v Mariboru obsodilo na večala, zato, ker sta ubila kočarja Iv. Krepša iz Vodola, občina Sv. Lovrene v Slov. gor. Najvišje sodišče je prisodilo Šoriju doživotno, Kranjcu pa dvajsetletno ječo.

Zahvala. »Kmet, brala, društvu v Vučji vasi« je vplačal pri »Slov. Mat.« neznan dobrotnik članarino. Občni zbor dne 9. februarja mu je izrekel javno zahvalo. Vučja vas, 16. februarja 1911. Fr. Žitek, t. ž. predsednik.

Koroško.

Influenca. V Gornji Beli se je pojavila zelo huda influenza, kašelj in hripavost, tako da je komaj 10% prebivalstva zdravega. Nastop teh bolezni je posledica že tri tedne trajajočega južnega vremena.

Tri vdove. V Motnicah pri Spitalu so nedavno tega pokopali en dan tri vdove, ki so imele skupaj 247 let, in sicer 84letno Mar. Schnabel, 83letno Regino Biber in 80letno Valpurgo Gurman.

Vlom. V Ivovljah pri Kotmarivsi blizu Celovca se je zgodil v petek neverjetno drzen vlom. Skozi okno so prišli neznan tatovi v hišo posestnika p. d. Tomana in odnesli iz kuhinje 140 kg prekaženega mesa, iz sobe pa dva zlata poročna prstana in 16 kron denarja ter nekaj vreč. Odsli so potem skozi vrata, ki so jih od znotraj odprli. Dasiravno stanuje v oni hiši več strank, vendar vlomilcev ni nikdo opazil ali slišal. Škode je kakih 300 K.

Primorsko.

Pasivna resistenca državnih uradnikov v Trstu. Pasivna resistenca, pričeta v četrtak, se nadaljuje. Razven carinskih, poštnih in železniških uradnikov, vrše službo po predpisih tudi že sodni uradniki, posebno oni na okrajnem sodišču za civilne zadeve in deloma že na deželnem sodišču. — Splošno se govori, da se državnim uradnikom in železničarjem pridružijo tudi južni železničarji. — Javni promet je neznansko zaostal na poštnih in carinskih uradih ter na državni železnici. — Akordanti so že vsi zapustili delo, vozniki deloma več ne prihajajo v prasto luko, nakopičeno blago leži vsepovsod pod milim nebom. — Vsled skrajno oviranega prometa so že zaprla svoja skladišča največje veletrgovine, kakor: »Adriatico«, Truden, Parisi itd. Nekateri male trdnice so bile prisiljene, že v soboto zapreti svoja skladišča. Z Dunaja so prišla vsem vodjem in ravnateljem glavnih uradov stroga navodila. Vlada hoče na vsak način onemogočiti pasivno resistenco. Čuje se, da je imel ministrski svet sejo, v kateri se je obravnavalo, kako sistirati one tri točke opraviilnika, ki omogočujejo uradništvu službo po predpisih. Finančni ravnatelj, dvorni svetnik Kober, je v soboto na ukaz z Dunaja prehodil vso prasto luko in pristovoval pregledovanju blaga ter zapovedoval, da se promet ne sme ovirati. Njegova zapoved pa ni imela mnogo uspeha, ker uradniki se sklicujejo na opraviilnik, ki je za nje merodajen. Istotako leta poštni ravnatelj okoli svojih podložnih in odreja, kako se mora »delati«. Ali vse te odredbe naletijo na gluha ušesa. — Ker je »Piccolo« denunciral uradnike raznih ekspozitur carinskega urada, da prestrogo vrše službo po predpisih, so bila že v soboto izvršena razna premeščanja uradnikov. Da pa tudi to ne bo imelo uspeha, kakršnega si žele »višji krogi«, je samo ob sebi smešno. Vsled pasivne resistence vsega državnega uradništva. Je pričelo tudi med delavstvom neko resno gibanje. Ni izključeno, da izbruhne generalni štrajk, o katerem je v Trstu že splošno govori. Gibanje tržaškega državnega uradništva in solidarnost, ki vlada dosejaj med njimi, je res nekaj redkega. Kakšen bo konec pasivne resistence in kdaj to povprašuje ves Trst. Seveda se ne smemo čuditi, da je postalo ljudstvo nejevoljno. Javnost sicer simpatizira z uradništvom, ali trpi vsled pasivne resistence preveliko, da ogromno škodo, katero se bo dolgo, dolgo občutilo. Zato postaja nezadovoljnost ljudstva vedno večja. Trgovska in obrtna zbornica, kakor tudi mestni odbor so posredovali pri namestniku ter ga naprosili, naj vpliva na to, da nastopijo čim prej normalne razmere. — Namestnik je obljubil, da bo storil takoj »primerne korake« za odpravo abnormalnega stanja.

Za sadjerejce. Kmetijska družba za Trst in okolice je naročila črešnjeh cepičev, ki se razdele posameznikom in šolskim vodstvom v zgornji okolici. Družba je naročila mnogo cepičev sladkih črešuj, hrastov in višenj, ter so cepiči že dospeli. Šolska vodstva in posamezniki naj bi se zglasili v velikem številu v družbini pisarni, ulica Galatti št. 17 II. nadstropje.

Novi italijanski konzul v Trstu. Cesar je podelil svoj »exequatur« novimenoovanemu italijanskemu konzulu v Trstu Viktorju markiju Thon di Revel.

Prometovanje polkov. Kakor se govori, se preseli baje »spomladi leta

1912. polpok št. 47 iz Gorice v Celovec, v Gorico pa naj pride kranjski polpok št. 17, iz Celovca, 97. polpok pa odide baje na Ogravo. V Breginji pridejo še to leto planinci celovškega polka. V Kojakem nastanijo štiri stotnijske planincev. Pogodba zaradi Gradu je že podpisana.

Opšlee. V Šebreljah razsajajo opšlee. Zbolelo je nad 30 otrok in tudi nekaj umrlo. Šole so zaprte.

Napredno politično in gospodarsko društvo za poljanski okraj .:

pridei

volilcev in volilk

v četrtak, dne 23. t. m. v gostilni »pri Turku« v Strelški ulici 20.

Somišljeniki in somišljenice, udeležite se shoda zanesljivo polnočtevino, da izveste resnico in da spoznate hinvščino in zahrbtnost nasprotnikov v svetli luči.

Dnevne vesti.

+ Slovensko vseučilišče. Sobotna seja kranjskega deželnega zbora je zgodovinskega pomena. V tej seji so namreč klerikalci p o k o p a l i slovensko vseučilišče. Izdali in prodali so ta narodni postulat že na Dunaju. Slovenska vseučiliška zahteva jim je služila vedno samo za plašč, za katerim so skrivali svoje nečiste namene in umazanost svojih stremenj. V svojih srcih so klerikalci slov. vseučilišče vedno sovražili, ker se ga boje, kakor vsega, kar razsvetljuje na na Slovenskem vladajočo temo. Tudi deželni vseučiliški zaklad so dovolili samo v trenutku največje stiske. To je bilo taktak, ko bili klerikalci v deželnem zboru v manjšini in si niso znali drugače pomagati, kakor da so naprednjakom ponudili spravo. Naprednjaki so ponudbo sprejeli s pogojem, da se ustanovi deželni vseučiliški zaklad in klerikalci so se četudi s kislimi obrazi udali. S tem zakladom je bil ustanovljen temelj bodočemu slovenskemu vseučilišču in podlaga nadaljnjemu delu za dosego visoke šole. Ždaj pa so klerikalci izpodnesli to podlago, podrla ta temelj in deželni vseučiliški zaklad pobasali v svoje raztrgane žepe. Zadnji dve leti so klerikalci na brezstiden način zlorabljali vseučiliško vprašanje za obstrukcijo v državnem zboru. Rekli so, da delajo obstrukcijo, da preprečijo italijansko fakulteto, v resnici pa so delali to obstrukcijo, da bi od vlade izprežali različne koncesije za svojo stranko in za svoja podjetja. In res, čim so se z vlado zmenili za plačilo, so opustili obstrukcijo in so slovensko vseučiliško zahtevo izdali in prodali. Kdor tega še ni verjel, ta je to moral spoznati v sobotni seji deželnega zbora, ko so klerikalci ukradli vseučiliški zaklad 700.000 kron svojemu namenu in ga pobasali, da s tem deželnim denarjem rešijo svoje crkajoče zadruge. Vseučiliški zaklad je izgubil v klerikalnih žepih. Formelno je posojen Zadrudni zvezi, a da ga dežela ne bo nikoli več videla, o tem ni dvoma. Klerikalci so sklenili slovenski vseučiliški račun; postulat so prodali vladi, za uresničenje tega postulata namenjih 700.000 kron pa odnesli. V soboto je bilo v kranjskem dež. zboru slovensko vseučilišče pokopano brez vseh slovensosti in ceramonij. Tako zadeva slovenski narod prokletstvo za prokletstvom, ker nima v sebi toliko moči in navdušenosti, da bi proti infamnemu klerikalizmu nastopil kakor za služi.

+ Klerikalen shod. Včeraj dopoldne so priredili klerikalci shod pri Flegarju na Zaloški cesti. Bil je, kakor ponavadi klerikalni shodi, klavern. Kakih 25 zborovalcev je mirno in pobožno čakalo prihoda prof. Jarca, ki se je najbrž zamudil v cerkvi, kjer je prosil sv. Duha razsvetljenja in pomoči, da bi čim uspešneje nalgal svoje backe ter jim natrosil piska v oči. Končno se je res prizibal, ozrl se je po sobi ter premotril v naglice zborovalce. Čakali so še nekaj časa, če se morda še kdo prikaže, a ker ni bilo nikogar več, otvoril prof. Dermastja shod ter prosil prof. Jarca, naj povzame besedo. Takoj v začetku govora se obregne ob g. dr. Tavčarja, pred katerim ima vidno grozen strah, omenja napredno časopisje z nekako zaničljivostjo. Čas saj so vse njegove trditve brez vsakih umstvenih argumentov. Priznal pa je, da so klovefte naprednega časopisja za klerikalce prav občutne. Karakteristično na je njegova izjava, da se boji, da bi dobili klerikalci preveč mandatov v občinskem svetu, kajti prizna javno, da klerikalci niso zmorni, da bi prevzeli vodstvo mestnega gospodarstva. Govori o dečeln! električni centrali

ter se spodtika nad mestno elektrarno. Dotakne se vseučiliškega vprašanja. Kaj nam bo lastno vseučilišče, kaj slovenske stolice na praški univerzi, zadostuje nam reciprociteta zagrebškega vseučilišča. Govori o draginjskem vprašanju. Omenja argentinsko meso, ter trdi, da ni dosti vredno, med tem ko so zborovalci nasprotnega mnenja. Pravi, da argentinsko meso ne bo odpomoglo draginji, ker pride ravno tako drago, kakor naše. Če pride S. L. S. do vpliva, bo ustvarila »Veliko Ljubljano«, po kateri bo vozil tramvaj skoro zastoj. Liberalci se jeze, zakaj nismo preprečili imenovanja Elsnerja za predsednika deželnega sodišča. Le naj se jeze, nam je ljubši Nemec, kakor liberalci. (Burno odobravanje.) Nato prizna, kako hudo je zadela okrožnica bivšega poslanca Mandlja (imenuje ga najboljši mlačnega pristaša S. L. S.) klerikalce v živo. Ko je nato govoril še o raznih uspehih ali boljše rečeno neuspehih in polomijah S. L. S., je končal svoja dolgočasna izvajanja. Nekaj zborovalcev, ki so med govorom prof. Jarca zadremali, se vzdigne in hočejo oditi. Tu se vzdigne prof. Dermastja ter jih prosi, naj še nekoliko potrpe, čemur se seveda ti pokorni backi odzovejo. Nato se je spravil na g. tržnega nadzornika Ribnikarja. Ponovil je cel govor, ki ga je imel g. Ribnikar pred nekoliko dnevi na shodu pri Marčanu. Klobasal je in fraziral po stari navadi, a ko je videl, da zborovalci nestrpno čakajo konca, je kmalu prenehal in zaključil shod.

+ Se ga že otresajo! Prijatelji našega lista nam piše: Čudite se v zadnji Vaši številki da se »Slovenec« hoče kot zagovornik klerikalcev otresti Toma Pavšlarja. Vendar niste še pozabili iz veronauka — zgodbe da je tisti ki je prvi šel kot poglavar rimske katoliške cerkve med svet »Peter« t. j. skala! — svojega učenika trikrat zatajil. Če ni bilo temu sveto izpolnjevati resnice, ko je stal v ozki zvezi s svojim učiteljem, božjim sinom od katerega je videl čudeže o nauku in dejanju; kako hočete to zahtevati od koritnikov, ki imajo le lastno dobro pred očmi. Tomo Pavšlar je bil nepreviden, in je lahkomišleno spekuliral na podlagi slabih strokovnih podatkih. Nasprotno smelo bi se pa prvemu glavarju S. K. S. in njegovemu štabu marsikaj drugega očitati. Nočemo ponavljati starih grehov in vlačiti umazanosti na dan, le to pribijemo, da je »deželni petelinček« vedel povedati, da je deželni odbor iz same maščevalnosti pokupil mlino ker ni hotel Tomaz Pavšlar odnehati od svoje zahteve. Sedaj imata Lampe in petelinček alias Pegan besedo!

+ Flasko slovenskih klerikalcev v Dalmaciji. Dalmatinski klerikalci se po iniciativi svojih kranjskih somišljenikov priredili pretekli teden v Splitu sestanek, da se posvetujejo o tesnejši in intenzivnejši klerikalni organizaciji. Kranjski klerikalci so poslali na ta sestanek kot svojega delegata Janeza Kalana, ki je imel nalogo, da preprača Dalmatince, da bi bilo tudi v Dalmaciji treba po kranjskem vzoru snovati katoliške mladeniške organizacije, pred vsem katoliška telov. društva »Orel«. Janez Kalan je to nalogo tudi izvršil ter predlagal, naj se povsodi prične s snovanjem čukarskih društev. O tem predlogu se je razvila živahna debata, katere uspeh je bil ta, da se je Kalanov nasvet odklonil, češ da klerikalci v Dalmaciji nimajo mladine in da tudi sicer nečeto nastopati proti »Sokolom«. Na sestanku je bila močna struja, ki je ostro nastopila proti temu, da bi v Dalmaciji komandirali kranjski klerikalci. Na čelu te struje je bil župnik iz Solina Don Petrič, ki je zahteval, naj bi duhovščina izstopila iz vseh političnih strank ter osnovala svojo zgolj stanovsko organizacijo. O stvari sami se je razvila tako burna debata, da je zborovanje končalo brez vsakega zaključka. Prečistiti Janez Kalan je odpotoval iz Splita s prepričanjem, da je kranjska klerikalna politika na tem sestanku doživela svoj prvi flasko.

— Občinske volitve ljubljanske. Rok za vlaganje reklamacije je potekel z zadnjim petkom. Zanimanje za razpoložene volilne imenike je bilo razmeroma veliko, kajti ogledalo si ga je 630 volilcev, dasi so imele tudi posamezne stranke še posebej volilne imenike za svoje somišljenike na razpolago. Največ jih je prišlo volilni imenik ogledat dne 6. in 17. februarja, namreč 78, oziroma 93 volilcev.

Preselitve v Ljubljani. V zadnjem, ali februarjskem selitvenem roku, se je v Ljubljani preselilo 312 strank ali družin, ki so štele blizu 1900 oseb. Nanovo se je priselilo 16 družin, izselilo pa 13 strank, ker so bile prestavljene v druge kraje. Stanovanjske razmere se v zadnjem času niso obrnile na bolje in se še vedno čuti pomanjkanje takozvanih malih stanovanj.

Ogenj v sobi. Kakor že poročamo, je nastal dne 15. februarja popoldne v III. razredu nemške dekliške šole na Vrtači ogenj. Sedaj je policija aretirala dva mlada fanta (učen-

in ju, ker sta priznala, da sta zala, izročila sodišču.

S česte. Ko je šel danes ponoči cesarski pomočnik Ivan Prepeluh Poljanski cesti, se je sprl z nekim znancom, kateri ga je udaril z nesteklenico po glavi in ga znatno škodoval. Prepeluha so potem na policijski stražnici za silo obvezali, tem ga pa poslali v deželno bolnišnico.

Tatinski berač. Ko je v petek poldne v neki gostilni na Sv. Petra edemstju beračil 44letni brezpolni zidarski pomočnik Jožef Ložar, dom od Sv. Jakoba ob Savi, je iz ize v gostilni ukradel 4 servijete. Stilničarka je tatvino takoj opazila in je naznanila policiji, katerega kmalu nato že 17krat predkaznovega tatinskega berača izsledila aretirala.

Izgubljen. Neka dama je izgubila rjavo svilnato torbico iz japonkega pletenja, v kateri je imela torco iz slonove kosti, vredno 120 K. Neka druga dama je izgubila ročnato torbico, v kateri je imela sivo denarnico s srednjo vsoto denarja, ščelnik, ključ in nekaj posetnice. — Postak Mihael Terziner je izgubil at prstan s škama S. F. — Užiteni paznik Martin Kocjan je izgubil črno denarnico, v kateri je bil 80 K denarja.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Tri, v torek, gostuje gdč. M. Simanovska, operna in operetna pevka, zemaljska kazališča v Zagrebu, in v veliki subretni vlogi Goude in der Loo v Fallovi opereti »Lona žena«. Gdč. Simanovska je bila in novega mesnega gledališča na raj. Vinogradih (Praga) in je že v leti subreta v Zagrebu. Izvrstne itike hrvaških listov o tej pevki, je elegantna oseba, polna šika in acije, nam obetajo za jutri velezamiv večer. Predstava se vrši za r - abonente.

Izpred sodišča.

izenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

»Gamsbart« mu je strgal. 2. februarja so se ljudje vračali v Šmariz cerkve. Med vračajočimi je bil di neki Janez Žitnik. Temu pa je letni Anton Škulj nagajal in midoče kepal. Sploh je Škulj, dasi vno še tako mlad, znan po svoji drznosti in nagajivosti. Žitnika je posled pograbil jeza in strgal je ulju klobuk iz glave ter raztrgal Gamsbarte ter ga tudi malo osuval. veda je to dejanje kaznjivo, ali ker Žitnik ravnal v hipni razjezenosti bil obsojen samo na 12 ur zapora in »Gamsbart« mora plačati 1 K 40 narjev.

Književnost.

Slovenska Solska Matica. njige za leto 1910 so razposlane. ane ba morebiti motil seznamek njige v Pedagoškem Letopisu (na dnji strani), v katerem se pomotoa navaja kot peta knjiga »Sola in me«. Tajnik S. S. M. nas prosi, da ozorimo čitatelje, da je izdala Ma za leto 1910 izjemoma samo štiri njige, ki so naznanjene v Letopisu r. 237. Za leto 1911 izda S. S. M. zot petero knjig, med njimi omenjeno, solo in dom.

Razne stvari.

Kuga. Ruski profesor Skorinko je izrekel na nekem predavanju sumnjo, da je kitajska vlada našč poslala v Mandžurijo iz južnih okrajin nekaj za kugo obolelih ljudi, da tako prežene od tam Evropej. — V Antverpenu so ustavili parok Burnby, na katerem so našli veličtevilo podgan, ki so bile okužene kuge. Parnik in vse ljudi, ki so li na njem so strogo izolirali. — V ondonu so se dogodili v zadnjem su, kakor poročajo nemški listi, ije slučaj kuge. — V Džedi sta se odila dva slučajja kuge, en bolnik že umrl.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pasivna resistenca v Trstu. Trst, 20. februarja. Pasivna resistenca državnih uradnikov je naravila tekem petih dni že ogromno ode. Trgovski krogi zahtevajo od ade odločnih korakov proti uradkom. Razpoloženje med uradniki za pasivno resistenco je zelo dobro ter obetajo od nje polopen uspeh. Nevisoki funkcionar tukajšnje vlaje zatrdil, da uradniki sedaj nimaod vlade prav ničesar pričakovati. o sedaj sta bila suspendirana dva žavna uradnika in en poštni uradk. Vsled tega vlada silno razburje-

nje med uradnistvom. Vlada pa namerava suspendirati še celo vrsto uradnikov in se pripravlja na obsežne premestitve uradnikov v Istro.

Trst, 20. februarja. Razburjenje med trgovskimi krogi postaja vedno večje. Trgovci nameravajo nastopiti proti uradnikom z gospodarskim bojkotom na ta način, da bodo zahtevali od uradnikov vedno plačevanje v gotovini in jim ne bodo dali ničesar več na knjižice.

Ponesrečeni avtomobilisti.

Trst, 20. februarja. Ponoči je zavozil avtomobil, v katerem je sedelo 7 oseb, v Canale Grande. Redarji in ognjegasci so takoj prihiteli na pomoč. Rešili so šest oseb, sedmega pa so potegnili iz vode mrtvega. Ponesrečenec se je pisal Fran Kos in je bil vratar v zavodu »Stabilimento tecnico«.

Viharji.

Dunaj, 20. februarja. Tudi danes razsaja na Dunaju in v okolici velikanski vihar, ki je dosedaj zahteval več kakor sto žrtev. Veliko število ljudi je bilo težko ranjenih, dve osebi pa ste bile ubiti.

Semernik, 20. februarja. Vihar je razdejal zrakoplovni hangar in uničil tri zrakoplove.

Provizorna bolgarsko - turška trgovinska pogodba.

Carigrad, 20. februarja. Včeraj je bil tu podpisan enoletni provizorij za trgovinsko pogodbo med Terčijo in Bolgarsko. V provizoriju se določa, da se mora najkasneje do 1. oktobra t. l. skleniti definitivna trgovinska pogodba. Za bolgarsko blago se določa 11% uvozne carine.

Potres v Južni Evropi.

Dunaj, 20. februarja. Na celem jugu Evrope je bil včeraj katastrofalen potres. Potresne sunke so čutili tudi v Trstu in Pulju. Središče potresa je Kalabrija, pa tudi iz Srednje Italije prihajajo poročila o močnem potresu.

Borli, 20. februarja. Včeraj ob 9. uri in 25 minut zjutraj so čutili po vsej provinciji Borli močne potresne sunke. Nekatere hiše so se porušile, baje je ranjenih tudi nekaj ljudi.

Theodorano, 20. februarja. Tu so čutili močan potresni sunek, ki je porušil tudi mnogo hiš. Pet oseb je bilo ranjenih, med njimi sta dva težko ranjena.

Rim, 20. februarja. Tudi v Zg. Italiji je bil potres in sicer prihajajo taka poročila iz Benetk, Florence, Ravene in Rimini. Znatnejše škode ta potres ni napravil.

Carigrad, 20. februarja. V Bitolju je bil potres tako hud, da se je tam podrla mošeja. V predmestju Starovu so se podrle vse hiše. Ena žena je bila ubita, dve pa sta bili težko ranjeni.

Atene, 20. februarja. 19. t. m. so čutili tudi na otoku Krfu močan potresni sunek.

Ruski dijaški izgređi.

Petrograd, 20. februarja. Na tukajšnji univerzi je bilo relegiranih 302 dijakov, ki so se bili udeležili dijaških nemirov 13. januarja.

Srbski kralj na povratku.

Rim, 20. februarja. V soboto ob pol 6. zvečer se je srbski kralj Peter odpeljal iz Rima. Vojaštvo je delalo špalir, množica ga je navdušeno pozdravljala. Slovo na kolodvoru je bilo izredno prisrčno.

Cesar Viljem pride v Rim.

Rim, 20. februarja. Tu se z vso gotovostjo zatruje, da pride nemški cesar Viljem dne 15. aprila v Rim in da poseti italijanskega kralja.

Bolezen v Vatikanu.

Rim, 20. februarja. Iz vatiških krogov javljajo, da je papež

Pij X. že popolnoma okreval in da je tudi kardinalu Rampolli že znatno bolje. V Vatikanu se je silno razširila influenza. Na influenci je obolelo 6 kardinalov.

Rusko - kitajski spor.

Pariz, 20. februarja. Iz Pekinga prihajajo poročila, da je baje kitajska vlada izvedela iz popolnoma zanesljivih virov, da namerava Japonška podpirati ruske korake proti Kitajski. Vendar zatruje kitajska vlada, da je upati, da se rusko - kitajski konflikt v interesu trgovine obeh držav reši.

Pariz, 20. februarja. »Matin« poroča iz poluradnega vira, da ni res, da bi bila ruska vlada storila zadnje korake proti Kitajski na podlagi postopinskega dogovora z Nemčijo. Po zatrdilu »Matin«, nastop ruske vlade proti Kitajski ni vznemiril niti angleške, niti francoske diplomacije.

Peking, 20. februarja. Zatruje se, da bo kitajska vlada še ta teden dala formalni odgovor na rusko izjavo, v katerem priznava resničnost obdolžitve z ruske strani, deloma pa jih zavrača. V svojem odgovoru bo kitajska vlada poudarjala, da obzaluje, da se je v ruski politiki razpoloženje napram Kitajski tako neugodno izpremenilo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Dama

ki ji je kaj leželo na zdravem negovanju kože, zlasti ki hoče odpraviti pege kakor tudi dobiti in ohraniti nežno mehko kožo se univa le z 491 filijinim mlečnim milom s konjičkom v vseh lekarnah drogerijah (Znamka lesen konjiček). In trgovinah s parfumi. Bergmann in Komp., Berlin o. L.

Specialiteta, odina slovanska ura za telovadce.

Dobi se samo pri tvrdki

Ljubljana H. Suttner Ljubljana Sv. Petra cesta

Meteorološko poročilo.

Vidna ud merjem 300-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm

febru	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetrov	Nebo
18	2. pop. 9. zv.	735-1 733-8	-5-3 -5-2	sr. jzah.	oblačno
19	7. zj.	732-0	-5-0	sr. zahod	"

2. pop.	729 7	5 8	p. m. zah.	"
9. zv.	727 9	- 5 1	sr. zah.	"
7. zj.	728 8	- 2 9	sl. jzah.	del. obl

Srednja predvčerašnja temperatura -2-7°, norm. -0-1° in včerašnja -5-3°, norm. -0-2°. Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 20. februarja 1911

Maloobsejni papirji.	Dunaj	Blagova
4% majeva renta	93-—	93-20
4% srebrna renta	95-90	97-10
4% avstr. krona renta	92-95	93-15
4% ogr.	91-90	92-10
4% kranjsko deželno posojilo	95-—	96-—
4% k. o. češke dež. banke	94-—	95-—

Srečke.	213-50	219-50
Srečke iz 1. 1860 %	311-—	317-—
" " 1864	156-50	162-50
" " tisk	298-50	304-50
" " zemeljske 1. izdaje	285-50	291-0
" " ognjeve hipotečne	252-75	258-75
" " dun. komunalne	537-—	547-—
" " avstr. kreditne	535-—	545-—
" " ljubljanske	91-25	97-25
" " avstr. rdeč. križa	84-—	90-—
" " ogr.	51-—	55-—
" " bazilika	39-—	43-—
" " turške	254-25	257-25

Debitno.	483-—	486-—
Ljubljanske kreditne banke	673-—	674-—
Avstr. kreditnega zavoda	562-—	563-—
Dunajske bančne družbe	113-25	114-25
Južne železnice	747-—	748-—
Državne železnice	792-—	793-—
Alpine-Montan	276-—	279-—
Češke sladkorne družbe	285-—	286-50
Zivnostenske banke		

Valute.	11-36	11-39
Ceklin	117-25	117-45
Mark	95-05	95-15
Frank	94-50	94-70
Lire	253-25	254-25
Rublj.		

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 20 februarja 1911.

Termin.		
Pšenica za april 1911.	za 50 kg	11 72
» » maj 1911.	za 50 kg	11 50
» » oktober 1911.	za 50 kg	11 —
Rž za april 1911.	za 50 kg	8 29
Koruzza za maj 1911.	za 50 kg	5 73
Oves za april 1911.	za 50 kg	8 66

Efektiv. Vzdržno.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Celju

registr. zadruge z neomejeno zavezo

ki se boče vršil

2. marca 1911 ob 6. zvečer

v sejni dvorani Narodnega doma v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje letnega računa za 1. 1910.
3. Razdelitev čistga dobička.
4. Slučajnosti.

659

NAČELSTVO.

S 3/4/4

657

Obvestilo.

O imovini „Glavne posojilnice“ v Ljubljani

registr. zadruge z neom. zavezo v likvidaciji se je razglasil dne 13. februarja 1911

konkurz.

Konkurzni komisar: C. kr. dež. sod. svetnik dr. J. Toplak v Ljubljani.

Začasni upravnik mase: dr. I. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani.

Volni narok 21. februarja 1911 dopoldne ob 9. uri pri tej sodnji v izbi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

Zglasilni rok: do 30. aprila 1911.

Narok za likvidovanje in poravnavo 16. maja 1911 dopoldne ob 9. uri pri tej sodnji, v izbi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani, oddelek III,

dne 13. februarja 1911.

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljani oče, ozir. stari oče, gospod

POŽENEL IVAN

po dolgi boleznici previden s tolažili sv. vere 18. svečana 1911 ob 8. uri zvečer v 89. letu svoje starosti za vedno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga pokojnika b o v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše zalosti na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v tukajšnji župni cerkvi sv. Nikolaja in v Gradcu. 658

Blagega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Dolenji Logatec, 19. svečana 1911.

Žalujejo rodbine: Poženel, Smole in Meze.

V česalni salon za dame

se sprejme vajenka

iz boljše rodbine. 656

Gospodične s predznanostmi imajo prednost.

Spreten

uradnik

se išče

za večjo tovarno.

Mora biti kristjan, 22—28 let star, samski, ter popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Zahteva se splošna in trgovska izobrazba. 650

Ponudbe pod Y. X. 28, W. F. 7645 na anončno pisarno Rudolf Messe, Dunaj I., Seilerstätte 2.

657

Korespondent se sprejme takoj v večji tovarni

Kristjan, starost med 24 in 27, samec.

ki je razun nemščine tudi italijanščine v govoru in pisavi popolnoma vešč ter se izkaže lahko z dobro trgovsko naobrazbo. — Ponudbe pod W. G. 7646 odpošilja anončna ekspedicija Rudolf Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2. 651

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 450.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dve vloge po čistih

4 1/2 % Priporoča promese na dunajske komunalne Glavni dobitnik srečke à 18 K. — Žrebanje 1. marca. K 300.000—

Stopnice, batu-
strade i. t. d.

Najnižje cene!

Kdor zida ali rabi cementne izdelke naj zahteva cene od
tovarnice cementnih izdelkov **Jos. Cihlar**

Ljubljana, Dunajska cesta št. 67, nasproti topničarske vojašnice.

Cevi, korita
i. t. d. 2809

Najnižje cene!

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, spreten detajlist 654

se sprejme pri trdnji

Anton Homan, Radovljica.

ZVEZDNA TRANINA

z znamko repate zvezde
je najboljšo blago

za obleke in perilo.

402

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
Br. Novakovič, Ljubljana.

Dva lepa

prodajalna prostora

pripravna tudi za kako obrt ali pisarno
oddasta se takoj, na Poljanski cesti št. 13.
Velik lokal s skladiščem je v zvezi
s stanovanjem. 609

Vpraša se: Elizabetna cesta 7/1.

Mlad. vojašine prost

kontorist

spreten stenograf in strojenisec, iz-
urjen preračunjevalec plačilnih list, slo-
venščine in nemščine zmožen v besedi
in pisavi, 649

se takoj sprejme

in naj se ponudbe naslavlja na
Kranjsko tovarnico železnine, dr.
z om. z. v Kamniku na Kranjskem.

Za večjo trgovine mešanega
blaga na deželi
se išče

prodajalka

kakor tudi čvrst deček kot

učenec

iz poštene hiše.

Ponudbe z navedbo zahtev in
referenc naj še pošiljajo na uprav-
ništvo »Slovenskega Naroda« pod
šifro »Marjiva«. 638

Ivan Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

izvršuje

šopke, vence in bukete

1542 za razne prilike.

Delo umetniško okusno
in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, cve-
tlično grmičevje in
mlada drevesca
(hruške, jabolka) itd.

Naročila na delo
hitro in vestno.

Zaloga
sukna, platna,
:: modnega in ::
manufakturnega
blaga.

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mostni trg štov. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina.

2280

Narodno podjetje.

Največja zaloga
:: preprog. ::

Popolne opreme
:: za neveste. ::

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

VABILO

k

enajstemu rednemu občnemu zboru

ki se vrši

dne 7. marca 1911 ob 11. uri dopoldne v bančnih prostorih v Ljubljani, Stritarjeva ulica 2.

PREDMETI OBRAVNAVANJA:

- 1.) Ogovor predsednika.
- 2.) Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1910 in predložitev letne bilance z dne 31. decembra 1910.
- 3.) Poročilo nadzorstvenega sveta.
- 4.) Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
- 5.) Predlog upravnega sveta glede spremembe društvenih pravil.
- 6.) Volitev upravnega sveta.
- 7.) Volitev nadzorstvenega sveta.
- 8.) Raznosterosti.

V LJUBLJANI, dne 18. februarja 1911.

UPRAVNI SVET.

OPOMBA: § 12. društvenih pravil se glasi: Občnega zbora se smejo udeležiti oni delničarji, kateri so položili pri centrali v Ljubljani ali pri njenih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici osem dni pred zborovanjem vsaj 10 delnic. — § 14: Na občnem zboru tvori vsakih delnic deset po en glas.

Ustanovljena leta 1882.

Ustanovljena leta 1882.

.. Rezervni zaklad ..
nad pol milijona kron.

Stanje hranilnih vlog
dvajset milijonov kron.

Kmetska posojilnica

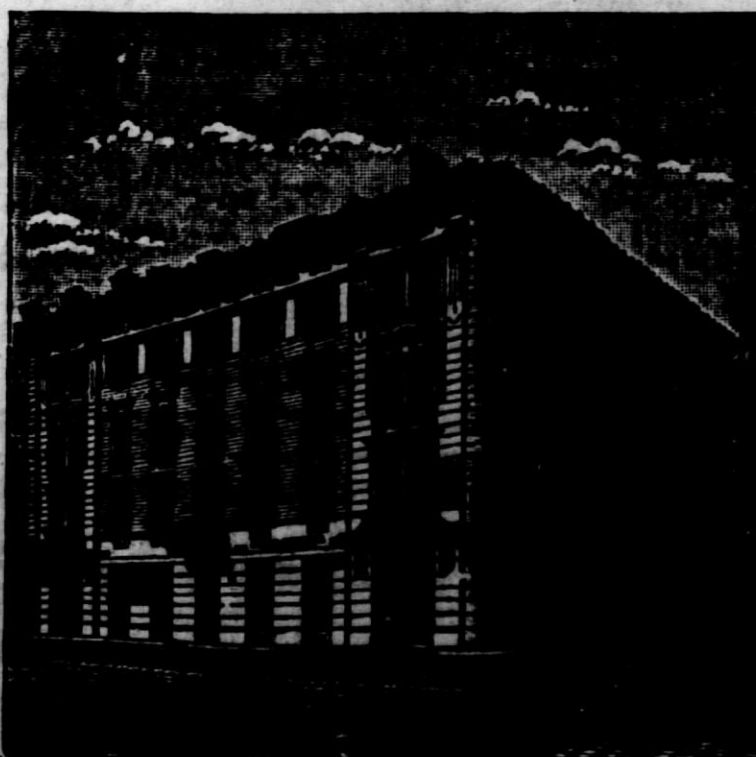
registrirana zadruga ljubljanske okolice registrirana zadruga
z neomejeno zavezo z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani Dunajska cesta štov. 18

obrestuje hranilne 4 1/2 % brez odbitka rent-
vloge po čistih vloga .. nega davka. ..

Sprejema tudi vloge
na tekoči račun v zvezi
s čekovnim prometom
ter jih obrestuje od
dne vloge do dneva
dviga. ..

Posojuje na zemljišča
po 5 1/2 % brez amor-
tizacije ali na amorti-
zacijo po dogovoru.

Telefon štov. 185 interurban.

Račun:
pri avstr. pošt. hran. št. 828.406
pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Eskomptuje
trgovske menice.

Upravno premo-
ženje v letu 1910
K 20,500.000.—

Denarni promet v
letu 1910
K 100,000.000.

Krojaški pomočnik

ki se popolnoma razume na angleško
damsko in moško krojaštvo in je po-
leg tega popolnoma izvežban v finem
krojaštvu za gospode se išče.

Pisma pod »A. B.« na upravnishvo
»Slov. Naroda«. 613

Hiša v nojem!

Enonadstropna hiša z lepo kletjo in
hlevom, tik železniške postaje in drž.
ceste, v bližini Volosko-Opatije, z dobro
uspevajočo gostilno in trgovino,
pripravna tudi za pekarijo ali kakšno
drugo obrt, se radi rodbinskih razmer
daje s 1. aprilom v nojem.

Več se izve pri lastniku Josipu
Dekleva, gostilničarju v Permanih,
postaja Jurdani. 624

Prvi
slovenski
izprašani

optik in strokovnjak
Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Kavarna LEON

na Starem trgu št. 30
.. je kakor navadno ..
vso noč odprta.

Za obilen obisk se priporočata
Leon in Fani Pogačnik.

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.

priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfinjših

kožuhovin,
klobukov
in čepic. 241

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča popravila proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne kožo div-
jačine in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljani 1913

Sv. Petra cesta štov. 27

v bližini kolektorja.

.. Lope zračne soho. ..

Priznana fina kuhinja.

Izberne pijače.

Niške cene.

Lepi restavracijski prostori.